

Reuerendissimi patris / domini Hugonis rē.
Cardinalis / postilla super librum Hester incipit.

Expositio Ca. I

In diebus assueri. Assuerus / interpretat atriu /
vel ostiu
meum .
Joh. r.
b. Ego

Incipit liber Hester.
Capitulum I.

Assueri / q reg
nauit ab idia
vsq ad ethi
opiaz sup cē
tum vigintise
ptem prouin
cias: quando sedit i solio re
gni sui / susā ciuitas regni ei
exordium fuit. Tertio igitur
anno imperij sui fecit gran
de conuiuū cunctis princi
pibus / et pueris suis fortissi
mus persarum r medorū in
clytis / r prefectis puinciarū
coram se: vt ostenderet diui
tias glorie regni sui: ac mag
nitudinē atq iactantiam po
tentie sue / multo tēpore / cēn
tū videlicet r octoginta die
bus. Cūq implerent dies
conuiuij / inuitauit omnē po

Assueri / q reg
nauit ab idia
vsq ad ethi
opiaz sup cē
tum vigintise
ptem prouin
cias: quando sedit i solio re
gni sui / susā ciuitas regni ei
exordium fuit. Tertio igitur
anno imperij sui fecit gran
de conuiuū cunctis princi
pibus / et pueris suis fortissi
mus persarum r medorū in
clytis / r prefectis puinciarū
coram se: vt ostenderet diui
tias glorie regni sui: ac mag
nitudinē atq iactantiam po
tentie sue / multo tēpore / cēn
tū videlicet r octoginta die
bus. Cūq implerent dies
conuiuij / inuitauit omnē po

nes: Qd etiam inuit quēdam Blo. **D**ies conuiuij.
Blo. Dagnatoz vel primitiuoz fidelium: qui primi refecti
sunt: fm illud: Non sum missus nisi ad oues rē. Matth. xv. c
Inuitauit: per apostolos. Act. xij. g. Ecce conuerti
mur ad gentes. m **Sulis**. Blo. que est ciuitas gentium:
et per synecdochen si
gnificant gentes. n

Sulis / a maximo vsq ad mini
mū: et septem dieb⁹ iussit cō
uiuū preparari in vestibulo
hōrū r nemorū / qd regio cul
tu et mānu consitū erat. Et
pendebāt ex omni parte ten
toria aerei coloris et carba
sini r hiacynthini / sustentata
funib⁹ byssinis atq purpu
reis: q eburneis circulis in
serti erant: et columnis mar
moreis sustinebantur. Lectu
li quoq aurei et argentei / su
per pauimentum smaragdi
no r pario stratū lapide / dis
positi erāt: qd mirā varietate
pictura decorabat. Bibe
bāt aut q iuitati erāt aureis
poculis: r alijs atq alijs vā
sis cibi inferebant. Vinum
qz / vt magnificētia regia
n dignum erat / abundans et
picipiū ponebat. Nec erat
q nolētes cogeret ad biben

Sepem diebus: toto scilicet tempore
huius vite: qd septem
diebus agitur. o
In vestibulo. Ali
ud conuiuū fuerat in
domo. Blo. In eccle
sia presentī: i qua nos
fide et opibus ad in
troeundū paradysum /
preparamus: in qua
verbi dei dapibus ele
cti satiant. p **Hoz**
ti. Blo. Eternę iocū
ditatis: vbi sunt consi
te arbores fructifere:
id ē sancti / pclari me
ritū. q **Et nemo**
ris: id est nemorosus.
Hoc dicit prop ar
borum densitatem.
r **Regio cultu**: id
est digno rege. s
Et manu / regia: id
est opatiōe. r **Re**
rei coloris: celestis
conuersationis. v
Carbasini: id est au
rei. **Byssice**: sapien
tię. Blo. **Carbasin** co
lor / aureo (vt alii) af
similatur. r **Hiacynthini**: celestis contemplationis.
r **Byssinis**. Byssus / mortificationem significat: purpu
ra / martyriū. s **Columnis**. Blo. doctorū ecclesie: de q
bus dicit: Ego confirmaui columnas eius. Et alibi: Columnas
eius fecit argēteas / reclinatoriū aureū: Cant. iij. d. a **Le**
ctuli. Blo. Contemplatiōis / quies: vbi quiescūt sancti. Un
de Cant. i. d. Lectulus noster floridus. b **Aurei**: pro
pter sapientiam. c **Argentei**: propter eloquentiam.
d **Pauimentum** / humilitas est prelatozū. e **Sma**
ragdino rē. Smaragdus a nimia viriditate sic vocatur:
paruū gen⁹ est marmoris candidissimū. Per virorem enim
fidei et candorem castitatis constructur fundamentum humi
litate: vbi preparatur premiū eterne quietis. Beati paupe
res: quoniam ipsozū est regnū celozum: Matth. v. a. Qui
se humiliat / exaltabitur: Luc. xviij. c. Et alibi: Discite a me:
quia mitis sum et humilis corde: et inuenietis requiem ani
mab⁹ vestris: Matth. xi. d. f **Mira varietate**. Blo.
Asstitit regina a dextr⁹ tuis in vestitu deaurato / circūdata va
rietate. g **Aureis poculis**: id est vasis. Blo. Verbis
euangelicis spiritali sapientia conditis. h **Atq alijs**: qz
in diuersis vasis / diuersa fercula apponebant. i **Vasis**.
Blo. dicit: legi atq pparū r aploz. k **Cibi**: delitē qbus
satiant animę. l **Vinum**: verbi dei vel celestis gratie.
r **Roma**. v. a. Charitas dei diffusa est in cordibus nostris p
spiritum sanctū qui datus est nobis. j. Cor. xij. a. Alij qui
dem per spiritum datur sermo sapientie: alij autem sermo sci
entie fm eundez spiritum. m **Magnificētia regia**:
Hō pro paruitate nostra. n **Abundans**. Jacob. i. a.
Si quis vestruz indiget sapientia / postulet a deo / qui dat om
nibus affluenter / et non improperat / r dabitur ei. o **Pre**
cipiū. Ps. Calix i manu domini vini meri rē. p **Nec**
erat q nolētes cogēt. Blo. Nemo cogitur spirituale do

B

Ps. 74

Ps. 44

Ps. 74

nū accipere: Filios vult deus / nō seruos: id est voluntate vult nō necessitate: fm illud: Qui potest capere / capiat: **Darth.** xix. b. **Itē:** Si vis ad vitam eternā ingredi / serua mandata: **Darth.** xix. c. a **Sed sic rex statuerat. Blo.** Si vis pfectus eē / vade z vende oīa rē. **Darth.** xix. c. b **Athenis / septurari.** c. **Sin gulos: doctores.** d

De principibus: maiorib' ecclie q dāt i tpe tritici mensuram: **Zuel.** xij. e. e **Ad vellet. Blo.** Scdm voluntatem z capacitatem z utilitates singuloz. Sic enim temperanda est p̄dicatio / vt omnib' utilis fiat: nulli noceat: z int' vltia oīa vt gladius anceps trāseat: Sic sup bias rescindens aufert / vt non augeat tū miditatem: sic ociosis et torpentib' sollicitu dīnem operis imponens / vt inquieti z curiosis non augeat inopozitatū actionez: et sic in ceteris. f

C 1. 2. a.

Vasthi qz. Blo. Plebs iudatca q regē videbat cum cultu vni' dei. g **In palacio. Blo.** In sanctitate: vt in sancte scripturę meditatiōe: vbi diuinitas potentie sue noticiā tribuit. h **Amiam potationē. Blo.** copiosam spūsancti gratiam / qua apostoli potati sunt. i **Adhero. Blo.** Scī spūs multo: De q̄ dicit: **Zu** autem bonū vinū seruasti vsqz adhuc: **Jo.** ij. b. **K** **Et char chas: Septim' tace tur. s. manucha: f** in fra noiatur. **L** **Se ptem eunuchis. Ecce vniuersitas p̄dicatoz. Blo.** Predicatorib' repler septiformis spūs gra: q se castrauerūt. p̄t reg / nū celozum: **Darth.** xix. b. m **Uasthi: plebem iudicaz. n** **Coram rege: ad p̄uuiū spūale. o** **Diademate. Blo.** honore religionis. p **Populis id est nationibus. q** **Principib'. Blo.** regib' nobiliorib'. r **Pulchra. Sed quō synagoga fuit pulchra / cū signifi cet p̄ liam: q̄ erat lippa: Blo.** soluit hic dices: **Pulchra p̄rogatiua parrū: sciētia legis z pphetarū. s** **Sapientes / doctores. t** **Aderāt. Blo.** fide z opere. v **Osilio. Ecclj.** xxxij. d. Sine consilio nihil facias: z post factū non p̄natebis. **Prover.** xi. b. **Ubi nō est gubnator / p̄ls corruet: Sal'** aut vbi multa p̄silia. x **Faciē regl. Pauci enī intrabāt ad regē p̄sarū: z nisi domestici. Unde i laudē istoz dz:**

a dū: f sic rex statuerat / p̄po / nēs mēsis singlōs de p̄nci / pib' suis / vt sumēt vniūsqz qd velle. **Vasthi qz regina fecit p̄uuiū femiaz / in palacio: vbi rex assuerus manere p̄suerat. Itaqz die septio cū rex esset hilarioz: z p' ni miā potationē icaluisset mēro: p̄cepit maumā et bacātha / et arbona / z bagatha / et abgatha et çarath et çhar / chas / septē eunuchis / q̄ in cōspectu ei' mīstrabāt: vt intro ducerēt reginā vasthi coraz rege: posito sup caput ei' diā demate: vt oīderet cūct' p̄pū' z p̄ncipib' / illi' pulchritudinē: Erat enim pulchra valde. Que renuit: z ad regis ipiū qd p̄ eunuchos mā dauerat / venire p̄tēpsit. Vñ irat' rex / z nimio furore succēsus / infrogauit sapiētēs q̄ ex moze regio sp̄ ei adērāt: z illoz faciebat cūcta p̄silio / sciētiū leges ac iura maior: Erāt aut' p̄mi z p̄ximi charfena / et çethar z adamatha z tharsis et mares z marsana z manucha: septē duces p̄sarū atqz medoz: q̄ videbāt faciē regl: z p̄mi p' eū residē soliti erāt: cui snie vasthi regia subiace ret: q̄ assueri regl' impū qd p̄ eunuchos mā dauerat / facē noluisse. **Rēspōditqz manucha audiēte rege / atqz p̄ncipib':** Nō solū regē lesit regia vasthi: f z oēs p̄ncipes z populos / q̄ sūt i cūct' puicijs regl' assueri. **Egrediet enī p̄mo****

Qui videbāt faciē regl. **V** **Itē dicit manucha: qui intrat elongās calorē cupiditat'** / vel alienatio p̄solatiois. **Et fm Blo.** iste vltimus. f. manucha figt paulum: q̄ dixit: **Ego sum mim' aploz. Et Act.** xij. g. dixit iudcis: **Quia indig nos vos iudicastis / ecce p̄uertimur gentes.** **Aequa**

regiē ad oēs mulieres / vt p̄tē nāt viros suos / z dicāt: **Rex assuer' iussit / vt regina vasthi intraret ad eū: z illa noluit: Atqz h' exēplo oēs p̄ncipuz cōiuges / p̄sarū atqz medoz / paruipēdēt iperia maritorū. Vñ regl' iusta ē indignatio. Si ergo tibi placet / egrediat edictuz a facie tua: z scribat iux' legē p̄sarū atqz medoz: q̄ p̄teriri illicitū ē: vt neq' qz vltra regina vasthi ingre diaf ad regē: f regnū illi' p̄tera / q̄ melior illa est accipiat: **Et hoc in dē (qd latissimū est) p̄uinciarū tuarū diuulget impū: vt cūctę vxores tā maiorz qz minor / dēserāt marit' suis honorem. Idciuit p̄siliū ei' regi / z p̄ncipib': Fe citqz rex iux' p̄siliū māucha: et misit ep̄las ad vniuersas p̄uincias regni sui: vt qz gens audire z legere poterat diuersis linguis z lris / esse viros p̄ncipes ac maiores i domib' suis: z h' p̄ cūctos populos diuulgari. Ca. II** **I** **Itaqz gest' / p' qz regis assueri dēser / buerat indignatio: rē cordat' ē vasthi / q̄ fecisset / vlt' q̄ passa eēt. Bixerūtqz pueri regl' ac mīstri ei': Quērāt regi puellę v̄gēs / ac speciosę: et mittant q̄ p̄siderēt p̄ vniuersas puicias puellas speciosas z virgines: z adducāt eas ad ciuitatem sūsan: z tradāt eas i domū femiaz / sub manu egei eunuchi / q̄ ē p̄po /****

[Marginal notes on the right side of the page, partially visible]

vltra re. q̄i spona i cubili. a **Altera. Blo.** Ecclia d̄ gēb'. **Darth.** xxi. d. **Aufert** a vob' regnū dei: z vob' bit' gēti faciēti fructū ei'. **b** **Delioz. Blo.** fide z deuotiōe. De q̄ dicitur: **Asstint regina a detritis mis rē. c** **In omne. In oēm terrā extit' son' eoz. d** **Prouinciarū: eccliarū. e** **Dēserāt marit' suis: id ē oēs subditi p̄sarū. Uñ Col.** ij. d. **Obedite** parētib' p̄ oia: **hoc enī bīplacitū ē i dño. P̄ies / nolite ad indignatiōē / puocare filios vios: vt nō pusillo aiō fiāt. f** **Audire. i.** intelligere: **Quia gētel** diuersoz idiomatum erāt sub eo'io vniū / qz gēti scripit in suo idiomate: vt legere possēt et intelligere: **Et misit ep̄las p̄uincies** b. l. **g** **Esse viros p̄ncip.** i. q̄ viri dīa / renf vxorz' in oib' / et ille subdit' essent: z nō ecōuerso. **Col.** ij. c. **Virgines** subditę estote viris rē. **Expos. Ca. II** **I** **Itaqz rē** **b** **Dēser** **buerat. i.** cēl sauerat. **Dī enī Jole phus: qz rex assuerus grauitertulerat separatiōē a vasthi: qz nō poterat eā reuocare: p̄pter legē p̄sarū z medoz: qz trāsgredi nō licebat: Et iō cum tristis fuisset / cessauit postea tristitia. i** **R** **Recordat' est vasthi: qz pulchra cēt.** **Que fecisset / contemnens regem. i** **Que passa** esset. scilicet repudiationem. **M** **Virgines. De quibus ij. Cor.** xi. a. **Despondi enim vos vni viro rē. n** **Mit tantur. Ecce ego mitto vos: sicut oues in medio lupozum. Dart.** x. b. **o** **Susan. Blo.** in q̄ regūit assuer'. **p** **Egei: Uel agei. Age** / itēp̄traf festin' / z figt p̄saros: q̄ festini debēt eē p̄mi i bonis opib': vt sic p̄cedūt dignitate / sic p̄cedāt erēplo boni operis / z morū honestate. **Proverb.** xxi. d. **Uisisti** hominē velocem: coram regibus stabit. **Debit' etiam esse eunuchi: idest castrati / p̄pter regnum dei. Dart.** xix. b. **Sunt eunuchi qui castrauerunt seip̄os propter regnum celozum.**

[Small note at the top of the right margin]

[Extensive marginal notes on the right edge of the page, partially visible]

hōi pzeponū q̄si custodes puellaz .i. eccliaz / r sanctaz aīa / rū. a. **Abundū**. i. cultū r ornatū. Un̄ ministros taliū vo cam^o mūdibundos. b. **In susis ciuitate**. Joseph^o dicit q̄ erat in babilone / vñ adducta fuit hester: S; nō est hoc cō / trarū: qz in babilone morabat ipse r familia sua: n̄ aliq̄ ve niebat susam: r tūc for te venerat illuc: H̄abe bat ei eā domū i q̄ po stea habitauit sublima ta hester. c. **Tran stulerat**. iij. Regl. xxiij. **Edisse**: qd̄ interpretat̄ miseri cordia: qz misericor dia p̄secuta ē ecclia de gentib^o. De b. Osee. ij. a. **Hester**: qd̄ interpretat̄ absconsa. f. **Pulchra**. Blo. Pulchra es r decora filia hierlm: Cantl. vi. a. **Adoptauit i filiā**. Blo. i. p̄bū eua gelij ad salutē genera uit eternā. Un̄: Filioi mei q̄s iter parturio: Gal. iij. c. h. **Regl imperium**: de que rendis pulchris vtriḡ nib^o. **Eunuchō**: castrato. **Hester qz inter cete ras** rē. Blo. H̄ac na buchodonosor spūa lis r rex p̄fusidōis a na turali lege r cultu vni us dei in p̄fusione ido latrię trāstulit: sed pie tas diuina ad v̄i veritatis p̄dicatores re uocauit. S; hęc Blo. videt̄ inuere q̄ nabu chodonosor trāstulit cū iechōia istā hester: qd̄ nō potest esse: qz sic haberet hester du cētō r quināginta an nos: Tantū em̄ tps vel maius fuit a trans latione illa iechonīę vsqz ad affuey: qd̄ p̄ bari apte potest p̄ an nos regū / q̄ sibi succes serūt i p̄side. Rūdeo: Hester nō fuit trāsla ta cū iechonia: nec eti am tūc erat nata: nec etiā postea lōgo tpe. Et qd̄ dicit hic Rab. in Blo. totū mystice i telliḡ. S; quō solue tur de mardocheo / de q̄ dicit ipse text^o / q̄ tūc fuit trāslat^o. i. cū iecho nia: Posset solui p̄ eq̄ uocationē nois: vt no mine mardochei h̄ in telligant̄ duo. i. ille q̄ cū iechonia fuit trāsla tus: r ille q̄ adoptauit

situs r custos mulierū regia / rū: r accipiāt mūdū mulie / brē: r cetera ad vsus neces saria. Et q̄cūqz iter oēs ocu lis regis placuerit: ipsa reg net p̄ vasthi. Placuit fmo regi: r ita vt suggererāt / ius sit fieri. Erat vir iudeus i su sis ciuitate / vocabulo mar docheus: fili^o iair / filij semei / filij cis / de stirpe iemini: qui trāslat^o fuerat de hierlm i eo tēpore q̄ iechoniā regē iuda nabuchodonosor rex baby lonis trāstulerat: q̄ fuit nutri cius filię fratris sui edisse: que altero noie vocabat̄ hester: r vtrūqz parentez amiserat: f. pulchra nūmus r decora fa cie. Mortuusqz patre eius r matre: mardocheus sibi eā adoptauit in filiā. Cūqz p̄ crebriusset regl imperium: r iuxta mandatū illius multę virgines pulchre adducerē tur susan: r egeo traderētur eunuchō: Hester qz inter ce teras puellas ei tradita est / vt seruaret in numero femi narū. Que placuit ei / r inue nit gratiā in p̄spectu illi^o: Et h̄cepit eunuchō vt accelera ret mundū muliebriē: r trade ret ei partes suas / r septē pu ellas speciosissimas de do mo regis: r tā ipsam q̄ p̄ disseqz ei^o ornaret / atqz ex coleret. Que noluit ei idica re p̄plm r patriā suā. Mar doche^o em̄ patru^o ei^o h̄cepit ei / vt d̄ hac re omnino retice ret. Qui deābulabat q̄ die añ vestibulū dom^o in q̄ ele cte virgines seruabant / cu rā agēs salutē hester: r scire volēs qd̄ ei accideret. Cum aut̄ venisset tēpus singularē p̄ ordinē puellaz / vt irarēt ad regē / explet̄ omnibus q̄ ad cultū muliebriē pertinebāt / o mēnsis duodecim^o verte / baf: itā dumtaxat vt sex mē sibus oleo vngerent̄ myrti

sibi hester in filiā. Vel potest dici q̄ mardocheus ideo dicit̄ trāslat^o cū iechonia: qz parētes illi^o / in q̄bus erat p̄ causā ma teriale siue seminale / tūc sunt trāslati: q̄ postea genuerūt eū. **Et acceleraret**: vt cōpleto anno / absqz ipedimēto pos set ingredi ad regē / si rex vocaret eā: **Portebat em̄ quālibet p annū integrū orna ri / anteqz accederet ad regē**: Sex mensib^o vn gebat oleo myrrino: r alijs sex q̄busdā pig mentis r aromatibus. **Ingre diētesqz ad regē / quicqd̄ postulassent ad or natū pertinēs / accipiebāt: et vt eis placuerat cōposite / de triclimo seminarū ad regis cubiculū transibant**. Et q̄ intrauerat vespe / egredieba tur mane: atqz inde in secūn das edes deducebat / que sub manu susagaci eunuchi erant / qui cōcubini^o regl p̄ se debat: H̄ec habebat pote statē ad regē vltra redeūdi nisi voluisset rex / r eam ve nire iussisset ex noie. Quolu to autē tempore per ordinē / instabat dies quo hester si lia abiabel fratris mardo chei / quā sibi adoptauerat in filiam / intrare deberet ad regē. Que nō quesuit mu liebrē cultū: sed quecumqz voluit egeus eunuchus cu stos virginū / hęc ei ad orna tū dedit. Erat em̄ formosa valde / r incredibili pulchri tudie: omnūqz ocul gratio sa / r amabilis videbat̄. Du cta est itaqz ad cubiculū re gl assueri / mēse decimo / qui vocat̄ thebeth: septimo añ no regni eius: r adamauit eā rex plus q̄ omnes mulieres: habuitqz gratiā r misericor diam corā eo super omnes mulieres: r posuit diadema regni in capite eius: fecit qz eam regnare in loco va sibi: Et iussit conuiuū p̄ parari p̄ magnificū cunctis principibus et seruis suis / pro iunctione r nuptijs he ster: Et dedit requiē vniuer sis prouincijs: ac dona lar gitus est iuxta magnificenti am principalē. Cūqz r secū do querent̄ virgines r cō gregarent̄ / mardocheus ma nebat ad regis ianuā: necdū prodiderat hester patriam r populū suū / iuxta mandatū

p annū integrū orna ri / anteqz accederet ad regē: Sex mensib^o vn gebat oleo myrrino: r alijs sex q̄busdā pig mentis r aromatibus. **Byrr^o ad statū p̄gni tentiū**: aroma ad sta tū p̄tinet iustoz. Fla. xij. e. Dabo in solitu dinē cedrū r spinaz et myrrū r lignū oliuę. **Medisse qz**: qd̄ dederat ei vt seruirent ei. n. **Qui. s. mar doche^o**. **Men sis duodecim^o**. i. s. marci^o. H̄n dico mē sis duodecim^o: qz tā to tpe p̄parabat̄ se. **Ita dūtaxat rē. de triclimo**. i. d̄ tha lamo: qz p̄pe triclinū est dom^o vbi sunt tres ordines mensaz. **In scōas edes**: vbi manebat̄ illę q̄ iā cognite fuerāt a rege / sub custodia susagaci. **Diū erāt virginēs** / erant in alia p̄ma. s. domo / sub custodia e gei. **Nec habe bat puella iā cogi ta**. **Que nō q̄si uit**. Blo. quia p̄ cre didit doctozibus q̄ si bi. **Que vtilia sūt me lius nouit medic^o q̄ infirm^o**. **Vocat̄ thebeth**. Blo. The beth apud hebreos: eudimos apd̄ grecos: ianuari^o apud latinos: In q̄ dñs icarnatus: octaua die circūcisus: a maḡ adorat^o / r my stic^o muneribus hono ratus est: **Darth. ij. Luc. ij.** In q̄ etiā a iohanne baptizat^o est. S; videt̄ Blo. falsum dicere. i. q̄ in ianuario sit dñs icarnat^o: Im mo in marcio. Sol. Sic expone: Incarna tus. i. fm carnē nat^o: Vel in carne mundo manifestat^o. Vel pōt dici q̄ h̄ qd̄ dico / in q̄: nō respicit incarnat^o: s; h̄ p̄cipiū circūci / sus: r sequentia. **Prodiderat**. i. ma nifestauerat.

Seg. 246

B

C

B

Ad regis Ianuā. Audito em̄ q̄ hester esset regina / et toto in suis se trāstulit. **B**rati sunt zc̄. Duo eunuchi / sūt scribēz pharisei: vt dic̄ Jnter. añ. clauē sciētię habētēf: nec introeuntēs: nec alios intrare p̄mittentēs:

12uc. 11. g.

Darth. xxiij. b. Del duo eunuchi / sūt schis / matici z heretici: vt di / cit Blo. **C**Mar / docheu. Blo. i. ordi / nē pdicator. **D**Ad / latuit. Dicit em̄ Jo / seph / q̄ alter eoz ha / buit seruū iudeū / q̄ B / mardocheo idicauit.

1.6.a. et. 12. a.

EUterq̄ eozum. Blo. Potentes secu / li: qui bñficqs diuina pietate collatis abu / tentes: q̄s p̄ortes ha / bent nature / dedignā / tur habere conforzes gratię: z honorē z re / uerentiā quā soli deo debuerūt / in sese trās / ferre p̄tendūt: sed eos q̄ p̄sentire nō sūt: odiū z cruriantib⁹ p̄sequūt: S; iusto dei iudicio i / sidijs suis captiū in / qui. Uñ dē: Iust⁹ de / angustia libabit / z tra / det ip̄i. p̄ eo: P̄ro / uerb. xj. a. f. Et āna / lib⁹: i. q̄b⁹ reges accidē / tia sui tp̄is scribebāt.

B

Exposi. Ca. III.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

eius. Quicqd̄ em̄ ille p̄cipi / ebat / obseruabat hester: z ita cuncta faciebat / vt eo tpe so / lita erat q̄ eā paruulā nutri / ebat. **E**o igit tpe quo mar / docheus ād regis ianuā mo / rabat: irāti sunt bagathan z thares / duo eunuchi regis / qui ianitores erāt: z in p̄mo palatij lumine p̄sidebāt: vo / luerūtqz isurgere i regē / z oc / cidere eū: **Q**d mardocheu nō latuit. Statimqz nuncia / uit reginē hester: z illa regi ex / nomine mardochei / qui ad se rem detulerat. Quē situm est z inuentū: z appensus est vt̄erqz eoz i patibulo. **E**t ius sit rex vt in libro memoriali scriberet: vt pro vita sua aliquid repensaret ei: **M**anda / t̄ ūqz est historijs: z annalib⁹ traditū corā rege. **Ca. III.**

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Dest hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

Solum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

Al in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Th sup illd̄ Eccl̄. Demor esto mirabilū dei: diē Blo. q̄ n / san qñqz dē: marci⁹ / qñqz ap̄rl. **S**ors i vñā. i. fecerit qd̄dā gen⁹ diuinationis i actu sortiu / qd̄ dicit sortilegiū: Et q̄ p̄ tale diuinationē fu / tura inquirūt dicitur sortilegi. r̄ **H**ur. Uñ illud festu qd̄ po / stea institutū est p̄ li / berationē iudeoz / di / cit phurim. i. sortiu.

Eruit mensis duodecim⁹. i. casu accidit: vt mense duo / decimo deberet occi / di iudei fm̄ sortem.

Adar: q̄ ap̄d nos dē: marci⁹. v̄. **D** sperfus. S; quō erat p̄ps iudeoz disperfus p̄ oēs puincias: nōnē iā redierāt i coroba / bel z eldra: **R**idēt: Multi remāserant q̄ nōlebāt reuerti p̄pter possessiones q̄s habe / bant iā: Et de illis di / cit hic: Disperus zc̄.

Plous. Nouas leges / uocat legē iude / orū de cultu vñ⁹ dei: quē erat odiosa genti / libus / quasi p̄raria le / gi eoz. y. **S**ata. i. decreta vel statuta.

Anulescat. i. cre / cat. **A**nulū: qz ātiq̄ i anulis suis ha / bebāt reges gēnas i / sc̄ptas / qd̄ sigillabāt.

Agag: regl ping uisum: quē samuel oc cidit. i. Regl. xv. g.

Age quod tibi placet. Sic dixit do / min⁹ ad sathan Job. i. c. Ecce omnia q̄ ha / ber / in manu tua sunt.

Scribe. i. nota / ri: **M**o em̄ est hic no / men dignitatē sed of / ficij. **P**risan. i. ap̄ illis. **S**atra / pas. i. principes.

At quē qz gens. i. fin idioma cuius / bet gentis. **S**ut occiderēt. Blo. Si / cut paulus accepit epistolā a principi / bus iudeozum: vt q̄ / cuncqz inueniret viros huius vite zc̄. Act. ix. a.

Mensis duodecimi. Et ita iudei habuerunt spa / ciū viuendi vnus an / ni. **A**dar. i. mar / cius. **C**elebrāte. Uñ: **M**orabit̄ z **A**eti / nis zc̄. Job. xv. o.

At quē qz gens. i. fin idioma cuius / bet gentis. **S**ut occiderēt. Blo. Si / cut paulus accepit epistolā a principi / bus iudeozum: vt q̄ / cuncqz inueniret viros huius vite zc̄. Act. ix. a.

Mensis duodecimi. Et ita iudei habuerunt spa / ciū viuendi vnus an / ni. **A**dar. i. mar / cius. **C**elebrāte. Uñ: **M**orabit̄ z **A**eti / nis zc̄. Job. xv. o.

At quē qz gens. i. fin idioma cuius / bet gentis. **S**ut occiderēt. Blo. Si / cut paulus accepit epistolā a principi / bus iudeozum: vt q̄ / cuncqz inueniret viros huius vite zc̄. Act. ix. a.

Mensis duodecimi. Et ita iudei habuerunt spa / ciū viuendi vnus an / ni. **A**dar. i. mar / cius. **C**elebrāte. Uñ: **M**orabit̄ z **A**eti / nis zc̄. Job. xv. o.

Marginal notes on the right page, partially cut off.

1. **A**l in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

2. **D**est hec rex assuerus zc̄. De stirpe agag: quē samuel tru / cidauit. i. Regl. xv. g.

3. **S**olum eius. i. amā. **H**o flecte / bar: p̄p̄ sapientia z patrias leges: vt dicit Josph⁹. i. Regs adorabat: qz Deut / vi. b. et Darth. iij. b. Dñm deū tuū ado / rabis: z illi soli serui / es. **C**ui. i. mardo / cheo. **D**pueri. Blo. adulatores. **E**per / seueraret. i. p̄seuera / re uellet. **F**in se / tentia. i. in fide z reli / giōe iudeoz: Reuela / uerat em̄ eis mardo / cheus se esse iudeū.

4. **A**l in sentētia: nō ado / randi aman. **N**al / de. Amā em̄ qz ama / lechita erat: odio ha / bebat oēs iudeos: qui eos destruxerant tpe / saul̄s. i. Regl. xv. o. **I**n vnū. i. in solū: qz uoluit oēs pdere. **P**risan. i. ap̄ illis.

Que. i. necē iudeorū. **Expositio Ca. III.**
Sacco. Blo. f. ieiunij & elemosynis/lachrymofa
 cōpunctiōe cordis. **Cinerē.** Blo. recordatiōne
 hūane fragilitatē. **Diere.** vj. g. Accingere cilicio: aspergere cine
 re. **Ben.** iij. d. **C. i.** m. s. z in cinerē reuerteris. **Capiti.**

In platea. Blo. latitudi
 ne cōmunis ecclie: q̄
 dō: In tribulatiōe di
 latasti mihi. **f. No**
 ce magna. Blo. va
 lida iustitiōe cordis.
S. Amaritudinē.
 Blo. cōpunctiōne. **En**
 dia ei⁹ in amaritudi
 ne est. iij. **Regl.** iij. e
Ad fores. Blo.
 ad sp̄pectū diuine ma
 iestatis. **i. No em**
 erat licitum. Blo.
 Null⁹ cū corruptiōe
 p̄sentis vite/potest au
 tā celestē intrare: Sed
 an̄ obitū suū debet q̄
 q̄ corpis castigatiōe/
 z cordis cōpunctiōe/
 regni pulsare introitū:
 vt supernū intret pa
 latū. **k. Aulā** re
 gis. Quid ergo facit
 monachus cucullatus
 in curijs: Abusio est
 vt dicit b̄n̄s **Heri.**
Baruch. iij. d. **Exui**
 me stola pacē: z indui
 me sacco obsecratiōis.
l. Dogma. i. littere
 siue edictū. Blo. **Si**
 quis querat: quō rex
 iustissim⁹ / tormēta in
 ferat innocētibus: sci
 at hoc nō ex volunta
 te malicię: sed ex sūmi
 consilij nutu p̄cedere
 zc. **Et paulo p⁹:** **Lui**
 iusto iudicio agitur /
 vt fideles ad man⁹ p
 secutorū tradant: vel
 ad purgatiōne: vt ma
 ria: foroz: moysi: **Mu**
meri. xij. d. **vt ad me**
 ritorū augmētatiōne:
 sicut iob .i. c. **sathane**
 traditur: Paulus ab
 angelo sathane cola
 phicat. **ij. Cor.** xij. b
Pro strato. i. lo
 co strati siue lecti.
n. Nūciauerūtq̄
 ei: dolorem mardo
 chei: z q̄ idut⁹ erat sac
 co. **q. Vestē** nupti
 alē: **Darth.** xxij. b.
Esā. lxj. a. **dicat d̄nis:**
 Spirit⁹ d̄ni misit me /
 vt consolarer omnes
 lugentes: vt ponerem
 consolatiōne lugenti
 bus sion: z darem eis
 coronā p̄ cinere: ole

Que cū **Ca. III.**
 audisset mardoche⁹ /
 scidit vestimeta sua:
 z induit⁹ est sacco / spargēs ci
 nērē capiti: z i platea medie
 ciuitatis / voce magna cla
 mabat: ostendēs amaritudi
 nē animi sui: z h̄ heulatu vs
 q̄ ad fores palacij gradiēs.
i. No em erat licitū idutū sac
 co: aulā regl intrare. In om
 nibus q̄z puincijs/oppidis
 ac locis / ad q̄ crudele regis
 dogma puenerat: planctus
 ingens erat apud iudeos / ie
 iuniū / hūlulat⁹ z flet⁹: sacco
 z cinere multū p̄stratō vten
 tibus. Ingressē sunt autē pu
 elle b̄ster z eunuchi / nūci
 auertq̄ ei. **Qd** audiēs / p̄ster
 nata ē: **Et** misit vestē / vt ab
 lato sacco idueret eā: **Quā**
 p̄ accipe nōluit: **Accitōq̄** a
 thach eunuchoz / quē rex mi
 nistrū ei dederat: p̄cepit vt
 iret ad mardocheū / z disce
 ret ab eo cur h̄ faceret. **Egref**
 susq̄ athach / iuit ad mar
 docheum / stāntem in platea
 ciuitatis / ante hostiuz pala
 cij. **Qui** indicauit ei om̄ia q̄
 acciderāt: quō aman p̄mi
 sisset vt in thesauros regis p
 iudeoz nece inferret argen
 tum. **Exemplār** q̄z edictū qd
 pendebat in susis / dedit ei vt
 regine oñderet: z moneret eā
 vt intraret ad regē / z dep̄care
 tur eū p̄ pplo suo. **Regres**
 sus athach nūciauit b̄ster
 om̄ia q̄ mardoche⁹ dixerat.
Quē r̄ndit ei: z iussit vt di
 ceret mardocheo: **Om̄is** ser
 uis regis / z cunctē q̄ sub dici
 one ei⁹ sunt / norūt puincię:
 q̄ siue vir siue mulier inuo
 catus / interius atriū regl in
 trauerit: absq̄ vlla cūctatiō
 ne statim interficiat: nisi for
 te rex aureā virgā ad eū te
 tenderit p̄ signo clementię:
 atq̄ ita possit viuere. **Ego**

un gaudij p̄ luctu: palliū laudis p̄ spiritu merorū. **p. No**
 luit. **Darth.** ij. c. **Rachel** plorat filios suos zc. **q. Rex**
 assuerus. **r. Et.** i. b̄ster. **s. Stantē**: forte in aduersis.
t. In platea ciuitatē. Blo. i latitudine ecclie. **v. Ex**
 emplar. i. eius transcriptū. **x. Inuocatus.** i. nō voca
 tus. **y. Aureā** vir
 gā. Blo. signum mi
 serantis potentie.

igit quō ad regē intrare po
 tero: q̄ triginta iā dieb⁹ nō sū
 vocata ad eū: **Qd** cū audif
 ser mardoche⁹ / rurſū māda
 uit b̄ster / dicēs: **Ne** putes
 q̄ animā tuā tū liberēs: qz
 in domo regis es p̄re cūctis
 iudeis. **Si** em̄ nūc silueris:
 per aliā occasionē liberabūt
 iudei: z tu z domus p̄ris tui
 peribit. **Et** q̄s nouit vtrū id
 circo ad regnū venerit: vt in
 tali tpe parareris: **Rursūq̄**
 b̄ster h̄ec mardocheo v̄ba
 mandauit: **Glade** z p̄grega
 oēs iudeos q̄s i susis repp̄e
 rerit: z orate p̄ me. **No** come
 datis z nō bibat tribus die
 bus ac trib⁹ noctibus: z ego
 cū ancillis meis similis ie
 iunabo: z tūc igrediar ad re
 gē / cōtra legē faciens inuo
 cata: tradēs q̄ me mōrti z pe
 riculo. **Iuit** itaq̄ mardoche
 us: z fecit oia q̄ ei b̄ster p̄re
 ceperat. **Ca. V.**
Que autē tertio induta
 est b̄ster regalib⁹ ve
 stimentis: z stetit in
 atrio domus regie: qd̄ erat
 interi⁹ p̄tra basilicā regl. **At**
 illē sedebat sup̄ solū suū / in
 p̄sistorio palacij / p̄tra ostiuz
 dom⁹. **Cūq̄** vidisset b̄ster
 f̄ reginā stāntē / placuit oculis
 ei⁹: z extendit p̄tra eā virgā
 aureā / quā tenebat manu.
Quē accedens / osculata est
 summitatē virgę eius: **Di**
 xitq̄ ad eam rex: **Quid** vis
 b̄ster reginā: **Quē** est peti
 tio tua: **Et** iā si dimidiā par
 tem regni petieris / dabitur
 tibi. **At** illa r̄ndit: **Si** regi
 placet / obsecro vt venias ad
 me hodie / z aman tecuz / ad
 cōuiuū quod parauit. **Sta**
 timq̄ rex: **Uocate** iquit cito
 aman: vt b̄ster obediat vo
 luntati. **Uenerūt** itaq̄ rex z
 aman ad cōuiuū / qd̄ eis re
 gina parauerat. **Dixitq̄** ei

Expositio Ca. V.
Que autē tertio
 induta zc. 7.15.66
 Blo. opatiōe p̄sentis
 vite / q̄ spectat ad so
 litū sup̄ni regis / q̄ p̄is
 p̄cib⁹ annuit. **e. At**
 ille. f. rex. **f. Stan**
 tē. Blo. nō titubantē
 in aduersis. **g. Vir**
 gā. Virga assueri est
 crux christi: quā extē
 dit ad nos / vt eū imi
 temur. **h. Et** iā si di
 midia zc. **Pene** z
 accipiet: **Darth.** vij
 a. **Christ⁹** duplicē ha
 buit hereditatē. **Unā**
 ex p̄te m̄ris. f. moralit
 ratē z p̄gnalitatē / dū
 fuit i mūdo isto. **Alia**
 ex p̄te p̄ris. f. imorta
 litatem / z huiusmodi.
Si volum⁹ esse cohę
 redes christi in sc̄da /
 optet esse coheredes i
 p̄ma: vt sic ipse abula
 uit / ita z nos. **i. Et**
 aman. Blo. **No** tm̄
 amicos / s̄ inimicos i
 uitat. **Diligite** inimi
 cos v̄ros: b̄n̄facite his
 q̄ oderunt vos: **Darth.**
 v. g. **Ro.** xij. d. **Si** efu
 rierit inimic⁹ tu⁹ / ciba
 illū. **k. Ad** uiuū
 .i. ad fidei deuotio
 nē. **l. Ad** conui
 ll 2

uili. Per hac puiuij gemiatioez loqanimit patientia ecclie sigt. Fre p hoc notat q p pma p dicatione no debet pdicator desistere / si non edificant auditores. Moyses bis percussit silice / r fluxit aqz largissime: Numeri. xx. b.

C Cras. Dilatio petitiōis / deputat patientie ecclie / no pigritie. An glo. Mo em in p snti / sed in futuro bonis r malis retribuatur merces. Cras em p futuro ponit. An: Nolite solliciti esse de crastino: Matth. vi. d. Et iacob in Gen. xxx. e. Apparebit mihi cras iusticia mea.

B Metus: ignoras qd crastina dies partura esset. Prouerb. xxvij. a. Ne glorieris i crastino / ignoras qd supuetura pariat dies. Eccl. xj. d. Si annis multis vixerit ho / r in oib' his let' fuerit: me minisse debet tenebo si tepor'. Job. xxj. b. Gaudet ad somitu ozgani: r in bonis ducit dies suos: r in pucto ad inferna descendit.

C Nec motu re. Hoc estra acceptores psonaz. De quib' Jacob. ij. a. Frat' charissimi / nolite i psonaru acceptioe habere fide dñi nri iesu chrisi. d. Filioruqz turbā. Job. xxj. b. Egrediant quasi greges / paruuli eoz: r i fantes eoz exultat in iustibus. e. Zares. Glo. familiaritas peccandi. Ad l'raz: vxores regu r principu in psecutione pferuntur fidelia. f. Trabē. Hec trabs significat crucē / qua diabolus suggessit dño pparari. g. Habentē altitudinis qnqua / ginta cubitos. i. remissionē oim pctoz: Quinquagenari' em est nuer' remissionis.

A Expof. La. VI. **D** Octē illam duxit rex in somnē. Glo.

3.2.0.7.12.2.

rex / postqz vinu biberat abudant: Quid peti vt det tibi: r p qua re postulas: Etia si dimidia parte regni mei petieris / impetrabis. Cui rñdit hester: Petitiō mea / r pces iste sunt: Si inueni gratia in p sptu regis / r si regi placet vt det mihi qd postulo / r meā impleat petitionez: veniat rex r aman ad puiuiū qd parauit eis: r crās aperiā regi voluntatē meā. Egressus est itaqz illo die aman / letis r alacer. Cūqz vidisset mardocheu sedentē ante fores palacij / r nō solū nō assurrexisse sibi / sed nec motū qdē de loco sessionis suē: indignatus ē valde: Et dissimulata ira reuersus in domu suā / cōuocauit ad se amicos suos: r cāres vxorē suā: r exposuit illis magnitudinē diuitiarū suarū / filiōrūqz turbā / r quāta eū gloria super omnes pncipes r seruos suos rex eleuasset. Et p' hęc ait: Regina qz hester nullū alium vocauit cū rege ad conuiuiū / pter me: apd quā etiā cras cū rege pāsurus sum. Et cū hęc omnia habeā / nihil me habere puto / qz diu videro mardocheu iudē se / dentē an fores regias. Respōderūtqz ei cāres vxor ei' r ceteri amici: Iube parari excelsaz trabē / habentē altitudinis qnqginta cubitos: r dic mane regi vt appendat sup eā mardoche': r sic ibis cū rege let' ad puiuiū. Placuitqz ei p siliū: r iussit excelsā parari crucē. **Ca. VI.**

D Octē illaz duxit rex in somnē: iussitqz sibi afferrī historias et annales priorū temporū. Que cū illo presente legerent / vetum est ad eū locū / vbi scriptū erat: quō nūciasset mardocheus insidias bagathan et thares / eunuchoz: regem assuerū iugulare cupientium. Quod cū rex audisset / ait: Quid p hac fide honoris ac p'emiū mardocheus

psecutus est: Dixerunt ei serui illius ac ministri: Nihil omnino mercedis accepit. Statimqz rex: Quis est inquit in atrio: Aman quippe inter atriu dom' regie intrauerat: vt suggereret regi / vt iuberet mardocheu affigi patibulo / quod ei fuerat preparatum. Rñderunt pueri: Aman stat in atrio. Dixitqz rex: Ingrediat. Cūqz esset igressus / ait illi: Quid debet fieri viro quē rex honorare desiderat: Cogitans aman in corde suo / r reputans q nulluz alium rex nisi se vellet honorare: rñdit: Homo quez rex honorare cupit / debet indui vestibus regijs: et iponi super equū quī de sella regis est: r accipere regiu diadema super caput suū: et primus de regis principibus ac tyrannis / teneat equū ei': et per plateā ciuitatis incidens / clamet / et dicat: Sic honorabitur quēcunqz rex voluerit honorare. Dixitqz ei rex: Festina / r supra stola et eq' / fac ita vt locut' es / mardocheo iudē / qui sedet an fores palacij. Caue ne qcqz de his que locut' es pretermittas. Tulit itaqz amā stolam r equū: indutumqz mardocheu in platea ciuitatis / r impositū equo pcedebat / atqz clamabat: Hoc honore condignus est / quēcunqz rex voluerit honorare. Reuersusqz est mardocheus ad ianuā palacij: r aman festinauit ire in domu suam / lūgens: et operto capite: narravitqz cāres vxori suē r amicis / omnia que euenissent sibi. Cui respōderūt sapiētes qz habebat in p silio / r vxor eius: Si de semine iudeozū est mardocheus ante quem cadere cepisti: non poteris ei resistere: sed cades in conspectu eius. Adhuc illis loquentibus / venerunt eunuchi regl': r cito eū ad puiuiū qd regina parauerat / pergere compulerunt.

Mo dormitabit neq' r p' s' dormiet: q custodit i' rael. Esa. xxj. c. Lu / stos qd de nocte rē. B. Dicere. j. c. Quid tu vi des hieremia: Virgā vigilatē ego video rē. **H**istorias r annales. Joseph' dicit: nolens vigilias nocti in ocio p dēre: ad gubernationē sui pncipatus voluit eas habere. **N**ihil oino. Verū ē respectu futuri p' mij: licet p' s' dicat: In custodiēdiū illi retributio multa. **T**e stib' regij. i. virtutis varietate: et opib' bonis. De qb' Eccl. ix. b. Dñi tpe vesti / mēra tua sint cādidā. Apoc. xvj. c. Etis q custodit vestimenta sua / ne nud' ambulet. Esa. li. a. Induere vestimēti glie tue hieus salē ciuitas facta. **S**uper equū. Equus est p' s' fidelis in cordib' qz residet rex angeloz. Abacuk ij. b. Ascēdes sup eqs tuos: r qdrige tuqz salua tio. Itē ibid. d. Etis festi in mari eqs nris rē. Job. xxxij. c. Nūqd p' bebis equo fortitudinē: aut circū dabis collo ei' hūmilitū: m. **Q**ui de sella rē. Sella regis est hūilitas. Esa. lxxj. a. Sup que redēset sp' ritus meus rē. Prouerb. xxij. d. Supbū sequit hūilitas: hūmilitē spiritu suscipiet gloria. **S**tola i. vestē regia. o. **Q**ui se det rē. Ecce Qui se humiliat exaltabitur: Luc. xvj. c. **P**recedebat. Glo. Qui sibi videbat sup alios gloriosior: potērior: ita alios aparet vilior: r inferior: scdm illud: Deposuit potentes de sede / r exaltauit humiles: Luc. i. e. Et est hęc mutatio dextere exerciti. Prouerb. xj. d. Qui stultus est seruet sapiēti. **L**u gēs. ij. Cor. viij. c. Tristitia seculi mōtē opat. Est aut tristitia

... de q' dicit: Tristitia i' s'm dñi est... Regi... Expof... **D**ixitqz... p' qz vin... petitiō... dñā regn... petrabū... Si iuen... rex r si r... ānimā... pullū m... dñi em... vt pter... p' eam... r famu... r tolerat... cerē... ius cru... gē. R... Quis... vt hęc... qz hester... ster p' s'... alle aud... vultū r... sustinē... vult' r de... in bozū... b man qz... hester... tellerū... malū... de boz... trasset... nā sup... uacbat... gūā vu... te i dor... bñ de o... tum dpe... ritqz ar... chis q' s... i gas: En... m mardo... ge stat...

bona: De q̄ ibidē: Tristitia q̄ fm deū est / penitentiā in salu / tē stabile opaf. De hac dicit .ij. Regl. xv.f. Porro dauid / ascēdit ciuū oliuaz: scandēs ⁊ flens opto capite: ⁊ nudis pe / dibus incedens.

Expositio Ca. VII.

Intrauit itaqz rē. ⁊ Si dimidiā rē. Quid

A **I**tem q̄ assuer^o sp / diē / Etā si di / midia rē. Mūqd̄ chri / stus regnū suū dimidi / abit electi: Cōstat q̄ / nō: s; totū dabit. S; / est duplex pars regni / christi. s. hereditas ex / pre mris ⁊ hereditas ex / pre p̄tis. Primā p / tē offert nobis chris^o / grati: s; pauci accipi / unt. Scdaz vult vt pe / tam^o vel emam^o. Un / Datb. xx. c. cū di / xisset mulier: Dic vt / hi duo filij mei sedeāt / v^o ad dexterā / alius / ad sinistram / in regno / tuo: rñdit dñs: Mes / cit qd̄ petat: potestis / bibere calicē rē. q. d. / nō potest habere hāc / ptē regni quā petitis / nisi p̄t^o habuerit^o ali / am. b. Animam.

B **P**rimo orat p̄ aia sua: / postea pro p̄lo. / Traditi em̄ su / mus. Qd̄ em̄ suis fi / ebat sibi factū reputa / bar. Sic etiā facit ec / clesia: Immo i singu / lis mēbr^o panis ecclia. / ij. Cor. xi. g. Quis i / firmat rē. Dñs. Dese / ctio tenuit me p̄ pctō / rib^o / dereliquit^o legē / tuā. Et peream^o / Quia oēs q̄ pie volūt / viuere i chris^o / p̄secu / tionē patiet^o. ij. Lb / moth. ij. c. Et nota or / dinē. Primo cōterit^o / hō / qm̄ pctm̄ cōmittit: / Secdo iugulat^o / qm̄ cō / temit p̄teriti: Tertio / perit / qm̄ i infernū def / cendit. e. Tacere: / nō audē loq̄ vt serua.

C **I**n regē: q̄ si p̄sent / tient: ⁊ ita tyrannis / sediti / iputat p̄ncipi. / Vel redūdat i regē. i. / p̄ regē ⁊ ⁊ nocebit ei. / s. Ferre nō susti / nēs: p̄ pudore: Quia / ex h̄tāta crudelitat^o sibi / obijciebat: q̄nt^o ḡ stu / por erit in die iudicij

D **M**alis: q̄b^o dicit a rege: / Esuriui ⁊ nō dedistis rē. / Rogaret hester. / M̄m̄s tarde est: qz tps̄ transijt q̄ dixerat / dñs: Petite ⁊ accipiet^o. / Fā venerat tps̄ accipiēdi. / Ideo mul / ti petūt q̄ nō accipiūt: qz nō suo tpe petūt: vt diues euāgeli / cus: Luc. xvij. f. Et fatūz vtr̄ gites: / Datb. xxv. a. Ideo di

Item intrauit itaqz rex ⁊ aman / vt biberent cū regina.

Dixitqz ei rex / etiā i scdo die / p̄ q̄ vino icaluerat: / Que ē / petitiō tua hester vt def tibi: / r̄qd̄ vis tibi fieri: / Etā si dimi / diā regni mei partē petier^o / i / petrabis. Ad quē illa rñdit: / Si iueni grāz in ocul^o tuis o / rex ⁊ si tibi placet / dona mihi / animā meā / p̄ q̄ rogo: ⁊ po / pulū meū / p̄ q̄ obsecro. / Trā / diti em̄ sum^o ego ⁊ ppl̄s me^o / vt p̄teramur / iugulemur / ⁊ / p̄ream^o. / Atqz vtnā i suos / ⁊ famulas v̄deremur: / esset / tolerabile malū: ⁊ gemēs tā / cerē. / Nūc aut̄ hosti n̄ ē: cu / ius crudelitas redundat i rē / gē. / Rñdēs qz rex assuer^o / ait: / Quis est iste ⁊ cui^o potētē / vt hęc audeat facere: / Dixit / qz hester: / Hosti ⁊ inimic^o no / ster pessim^o / iste ē aman. / Qd̄ / ille audies / ilico obstupuit: / s vultū regl̄ ac regine ferrē nō / sustinēs. / Rex aut̄ surrexit ira / tus: ⁊ de loco p̄uiuij intrauit / in hortū / arborū p̄sitū. / A / man qz surrexit / vt rōgaret / hester reginā p̄ aia sua: / In / tellerit ei / a rege sibi paratū / malū. / Qui cū reuersus esset / de horto nemoab^o p̄sito: ⁊ i / trasset p̄uiuij locū: / reppit a / mā sup lectulū corruisse i q̄ / iacebat hester: ⁊ ait: / Etā re / ginā vult opp̄mere / me p̄sē / te i domo mea. / Necdū ver / bū de ore regl̄ exierat / ⁊ sta / tim opp̄uerūt faciē ei^o. / Di / xitqz arbona / vn^o de eunu / chis q̄ stabāt in ministerio / re / gis: / En lignū qd̄ parauerat / mardocheo / q̄ locut^o est p̄ rē / ge / stat in domo amā: habēs

cit Jacob. iij. a. Petite ⁊ nō accipit: eo q̄ male petatis. Et Rab. in Glo. dicit: Rege i hortū p̄p̄rate. i. chris^o electos suos ad delicias paradisi iuitate: aman reginā p̄ salute dep̄cari p̄tendit: s; tps̄ oportunū nō habuit. Sero em̄ petūt salutis remedia: cū mortis imminēt pericula. Un Salomon: Tunc iuocabūt ⁊ nō exau / diā eos: mane p̄urgēt ⁊ nō inuenient me.

Prouerb. i. d.

altitudinis q̄nāginta cubi / tos. Cui dixit rex: Appēdi / te cū in eo. / Suspēsus est ita / qz aman in patibulo qd̄ pa / rauerat mardocheo: ⁊ regis / ira quieuit. / Ca. VIII.

Que aut̄ illo dedit rex / assuer^o hester regie do / mū amā / aduersarij / iudeorū: ⁊ mardoche^o igres / sus est an̄ faciē regl̄. / Cōfes / sa est em̄ ei hester / qz esset pa / tru^o su^o. / Tulitqz rex anulū su / um quē ab aman recipi iusse / rat: et tradidit mardocheo. / Hester aut̄ p̄stituit mardo / cheū / sup domū suam. / Nec / h̄ p̄tētā / p̄cidit ad pedes re / gl̄ / fleuitqz ⁊ locuta ē ad eū / orauitqz vt maliciā amā aga / gitē ⁊ machinatiōes ei^o pes / simas / q̄s excogitauerat cō / tra iudeos / iuberet irritas fie / ri. / At ille ex more scēptum / aureū p̄tēdit manu: q̄ signū / clemētē mōstrabat. / Illaqz / p̄surgēs stetit an̄ eū ⁊ ait: / Si / placet regi / ⁊ si iueni gratiā / i ocul^o ei^o / ⁊ dep̄catio mea n̄ / ei videt eē p̄ria / obsecro vt / nouis epl̄is / veteres amā lre / insidiatoris ⁊ hosti iudeoz: / q̄bus eos i cūctis regl̄ p̄uin / cijs perire p̄cep̄at / cōrūgāt. / Quō em̄ potero sustinē / ne / cē ⁊ interfectionez ppl̄i mei: / Rñditqz rex assuer^o hester / regine ⁊ mardocheo iudeo: / Domū amā p̄cessi hester re / gine: ⁊ ipm̄ iussi affigi cruci: / qz ausus est manū in iudeos / mittere. / Scribite ḡ iudeis si / cut vobis placet ex regis no / mine: signantes lras anulo / meo. / Hęc ei p̄suetudo erat: / vt epl̄is q̄ ex regis noie mit / tebant / ⁊ illi^o anulo signatē

Opp̄mere. Glo. / Dep̄catio aman op / pressio d̄r: qz i die iu / dicij / iniqz ozo irrita / tio ē. Un: Lū iudica / tur exeat cōdēnat^o: et / ozo eius fiat in pctm̄. / Tūc opp̄ressio q̄ hu / miles opp̄mebat / ip̄is / ip̄operabit. / h̄ / p̄peruerūt. / Hinc for / te ioleuit p̄suetudo: vt / facies dānatorū opi / ant^o / cū deducāt ad pa / tibulū. / En lignū / rē. Glo. Qui fodit fo / ueā / icidet in eā: q̄ vol / uit lapidē / reuertet ad / eū: Prouerb. xxvij. d. / m̄ / Pro rege. i. q̄ no / tificauit regi / insidiat / itoz. / n̄ / In pati / bulo. / Patibulū q̄nā / ginta cubitoz / ē / lex q̄ / q̄nāgesimo die p̄ eū / agni paschal^o data ē. / Exo. xx. Aman / tu / dei: q̄ p̄ legē volūt dā / nare chris^oianos: s; ip̄i / ecōtrario p̄ legē cōdē / nati sunt. / Un P̄s. in / p̄sona ecclie: Foderūt / an̄ faciē meā foueā: et / iciderūt in eā. / Et h̄ ē / qd̄ d̄r. ij. Regl. xxiij. / c. de banaia viro for / tissimo: / Ip̄se iterfecit / virū egyptiū / dignū / spectaculo: habentē i / manu hastā: / Itaqz cū / descēdisset ad eū i vir / ga / vi extorsit hastā d̄ / manu egyptij: ⁊ iterse / cit eū / hastā sua.

Ps. 108.

A

Ps. 56.

Al. 1. cor. 1. vcl antc.

Que aut̄ illo / rē. Glo. / Te / net hester do / mū aman / hosti iude / oz: cū ecclia possidet / mūdū / qm̄ possederat / diabol^o / hosti chris^o / anoz. / Un / Datb. / xij. c. / Lū for^o arma / tus rē. / Ingredis mar / doche^o an̄ faciē regis / cū / quotidie sc̄tōz aig

Marci. 3. d. et Luc. 11. 6.

de incolatu p̄sent^o vite ingrediunt ad p̄tēplationē diuine ma / testat. p̄ / Anulū: signaculū fidei. / q̄ / Contenta: ip̄a / hester. s. p̄dēnatione aman: ⁊ sublimatione mardochei. / r̄ / Scēptū rē. Glo. petat^o sue ip̄edit clemētā. / s̄ / Cor / rigant. / irritent. / r̄ / Ex regl̄ noie. Glo. Quia euāgelica

C doctrina q̄ christi no- mine in toto orbe p̄di- cati / sp̄ss̄ facti p̄firmat signaculo / r̄ declaraf. **a** **Scribis**. i. nota- r̄ijs. **b** **Librarijs**. i. libror̄ custodibus. Quos ideo vocavit / vt videret exemplar illi^o epistolę quaz miserat aman: vt sc̄dis lris p̄- otes irritaret ex toto. **c** **Ad principes**. i. maiores. **d** **Procuratores**. i. mino- res / q̄ erāt sub p̄ncipi- bus. **e** **Judices**: qui p̄cerat̄ causis. **f** **Per veredarios**. i. n̄cios in eq̄s. **g** **Fi- dor** d̄ic: Veredarios dixerūt antiqui / q̄ ve- herent redas. i. duce- rēt: Et q̄ vias publi- cal currāt p̄ redas: qui- bus ire soliti erāt. **h** **Ve- red** est equ^o: vereda- r̄ auriga. **i** **Dēs inimicos**. i. illos q̄ parati erāt ad occidē- dū iudeos de mādato amā. **k** **Ultiōis**: in hostes iudeor̄. **l** **Nū- cios p̄feretes**. i. nū- cia. **m** **Nūc** nūc̄ / est il- le q̄ nūciat: nūciū nū- c̄ / ē illud qd̄ nūciat. **n** **Aerinis**. i. aerij. **o** **Disq̄ ciuitas**. i. maior ps. **p** **Ex- ultavit**: actione. **q** **Letata**: p̄replati- one. **r** **Judeis**: ve- ris. **s** **Lux**: cogni- tio fidel. **t** **Alia** ē: ocul̄ m̄r̄. **u** **Bau- diū**: in se. **v** **Bo- nor̄**: ad alios. **w** **Tri- pudii**: solēnitatis. **x** **Regl**. i. christi. **y** **Iussa**: euāgelica. **z** **Epulę**: sp̄uales. **aa** **Prover̄**. xv. b. **Se- cura mēs**: q̄si iuge p̄i- uū. **ab** **Esā**. lxx. b. **Ecce** fui mei comedēt / r̄ vos esuriet: fui mei bibēt / r̄ vos siciet. **ac** **Et plures alteri**. i. pa- gani r̄ iudei. **ad** **Re- ligioni**: christiane. **ae** **Exposi. Ca. IX.** **I** **Sit duode- cimi mensis** r̄c. **b** **In- terfectio**: corporalis et sp̄ualis parabaf a p̄- secutorib^o. **c** **Inhi- abāt**: vt̄ insidiabant. **d** **Sanguini**. i. p̄-

3.1.2. et. 7.16. a

B

3.3. b. Et. p̄feretes

Et. r̄ generis.

erāt: nemo auderet p̄radice- re. **Accitisq̄ scribis / r̄ librarijs** regl: Erat aut̄ t̄ps̄ tertij̄ mēsis / q̄ appellat̄ siban: vice- sima r̄ tertia illi^o die: scriptę sunt ep̄lę / vt mardoche^o vo- luerat / ad iudeos r̄ ad p̄nci- p̄s / p̄curatoresq̄ r̄ iudices: q̄ centū vigintiseptē puinci- ul̄ / ab india vsq̄ ad ethiopiā p̄sidebāt: puincię atq̄ puin- tię: pp̄lo r̄ pp̄lo / iuxta ling- uas r̄ lras suas: r̄ iudeis / p̄- ut legere poterant r̄ audire. **Ipeq̄ ep̄lę q̄ ex regl̄ noie mit- tebant / anulo illi^o obsignate** sunt: r̄ missę p̄ veredarios: q̄ p̄ oēs puincias discurretes / veteres lras nouis nuncijs p̄uenirēt. **Quib^o ip̄avit rex / vt uenirēt iudeos p̄ singu- las ciuitates: r̄ in vnū p̄cipe- rēt p̄gregari: vt starēt p̄ aia- bus suis: r̄ dēs inimicos suos cū puigib^o ac liberis r̄ vni- uersis domib^o interficerēt atq̄ delerēt. Et cōstituta est p̄ oēs puincias vna vltiōnis dies. i. tertiadecima / men- sis duodecimi adar. **Sūma q̄ ep̄lę hęc fuit: vt in oibus terris ac pplis / q̄ regl̄ assue- ri impio subiacebāt: notū fi- eret paratos esse iudeos / ad capiendā vindictā de hosti- bus suis. Egressiq̄ sunt ve- redarij̄ celeres / nūciōs r̄ p̄se- rentes: Et edictū regl̄ pepē- dit i susis. **Mardoche^o aut̄ de palacio r̄ de p̄spectu regl̄ egrediēs / fulgebat vestib^o re- gis / hiacynthinis videlicet et aerinis: coronā aureā por- tās in capite: r̄ amict^o pallio serico atq̄ purpureo. **Disq̄ ciuitas exultavit atq̄ letata est. **Judeis aut̄ noua lux ori- ri visā est / gaudiū hōnor et tripudiū: Apud oēs ppl̄os / vrbes atq̄ puincias q̄cūq̄ regis iussa veniebāt / mira ex- ultatio: epulę atq̄ puinia r̄ festus dies: in tantū / vt plu- res alteri^o genti^o r̄ secte: eor̄ religioni r̄ ceremonijs iuge- rent. **Grandis em̄ cunctos iudaici nominis terror inua- serat.************

Ca. IX.

I **Sit duodecimi mē- sis / que adar vocari** añ iā dixim^o: tertiade- cia die / q̄n cūctis iudeis iter- sectio parabaf: r̄ hostes eor̄ inhiabāt sanguini: versa vi- ce iudei supiores eē cep̄er̄: r̄ se de aduersarijs vidicare. **Cōgregatiq̄ sūt p̄ singulas ciuitates r̄ oppida r̄ loca: vt extēderēt manū s̄ inimicos r̄ p̄secutores suos: Nullusq̄ ausus est resistere: eo q̄ oēs ppl̄os magnitudinis eor̄ for- mido penetraret. **Mā r̄ puin- ciarū iudices / duces r̄ p̄cu- ratores: oisq̄ dignitas q̄ sin- gulis loci et opib^o p̄erat̄ / ex- tollebat iudeos timore mar- dochei / que p̄ncipē eē pala- cij / et plurimū posse cognō- uerāt. **Fama q̄z nois ei^o cres- cebat q̄tidie: r̄ p̄ cūctoꝝ ora- volitabat. **Itaq̄ p̄cusserūt iudei inimicos suos plaga magna: r̄ occiderūt eos: red- detes eis qd̄ sibi pauerāt fa- cere: i tantū vt etiā i susis q̄n- gētos viros interficerēt / ex- tra decē filios aman agagi- te / hosti iudeor̄: Quor̄ ista sunt noia / pharasa / datha r̄ delphō r̄ esphatha r̄ phora- tha r̄ adalia et aridatha r̄ e- pher mēsthar / arisai r̄ aridai r̄ vaicatha. **Quos cū occidis- sent / p̄das de substātijs eor̄ agere noluerūt. **Statiq̄z nu- mer^o eor̄ q̄ occisi erāt in su- sis / ad regē relar^o est. **Qui di- xit reginę: **In vrbe susis iter- fecerūt iudei q̄ngētos viros: r̄ alios decē filios amā. **Q̄- tā putas eos exercere cedē i vniuersis puincijs: **Quid vltra postulas: r̄ quid vis vt fieri iubeā: **Cui illa respondit: **Si regē pla- cet / def potestas iudeis / vt sicut hodie fecerūt in susis / sic r̄ cras faciāt: r̄ decē filij aman in panbu- lis suspēdant. **P̄cepitq̄z rex / vt ita fieret. **Sta- timq̄z in susis pepēdit edictū: r̄ decē filij aman su- spensi sunt. **Cōgregat̄ iudeis q̄rtadecima die mē- sis adar: iterfecti sunt in susis / trecēti viri: nec eor̄ ab illis direpta substātia est: **Sz r̄ p̄ oēs puincias que dicioni regis subiacebāt / p̄ animab^o suis ste- tere iudei: iterfectis hostib^o ac p̄secutorib^o suis in- tantū / vt septuagitaq̄nq̄z milia occisor̄ impleret: r̄ nullus de substātijs eor̄ quicq̄z contingeret. **Dies autem tertiusdecimus mensis adar / vnus**********************************

A

B

C

B

... quod oēs in ... ḡndecio ... dūc: ... vacarē ... atq̄ puini ... susis cedē ... decio r̄ ... mēsis d̄ ... todēcim ... erunt: et ... p̄stiterē ... q̄ leniē ... oppidū ... motabar ... mensis ... dij̄ dec ... in eo r̄ ... tes epul ... itaq̄z m ... lris cōp ... os q̄ in ... morab ... nis q̄ a ... q̄ntadē ... p̄ feli ... sp̄ ano ... barer̄: ... sūt iude ... cas atq̄ ... tem gau ... essentq̄ ... leniē: r̄ ... aboz p̄ ... nūcūda ... r̄ utq̄z u ... etā q̄ co ... q̄ mar ... māda ... amada ... stis r̄ ac ... gaur̄: ... cideret ... m̄lre ph ... vni^o lo ... sa ē best ... vt corā ... r̄: r̄ m ... cogitau ... puter^o. ... os ei^o ar ... illo tpe ... phurim ... i. fors ... Et cūct ... libri bu ... queq̄z s̄ ... b̄ cep̄o im

mēsis occidit: q̄ntade
 cima solēniter dēscūt:
 q̄ q̄dā scōp̄ p̄ cōple
 tos labores / q̄b̄ deo
 bñ credēdo z bñ viuē
 do seruiūt: mō añ t̄ps
 iudicij / in aīabus sab
 batū ęternę ęetis ha
 bēt. Alij ad vltimū re
 surrectionis diē in car
 ne p̄durātes / sup̄at / ho
 stib̄ vniuersis / bito i
 mutati / quietē aīaz z
 corpm̄ percipiūt. Cū
 apostolus: Dormi q̄
 in christo sūt / resurgēt
 p̄mi: deinde nos q̄ vi
 uim̄ / q̄ residui sum̄ /
 simul rapiemur cū ill
 obuiam christo i aera
 zc. Nam q̄ntadecima
 q̄ bis septē cōtinet / q̄e
 tē significat aīaz p̄fe
 ctā: q̄ntadecia / septe
 nariū z octonariū cō
 plectēs / aīaz z corpm̄
 quietē significat.

A p̄ud oēs / iude
 os / q̄ erat in susis / z in
 alijs ciuitatib̄ regio
 nis. **B** Cedere de
 serūt. illi .i. q̄ erat in
 vrbib̄ alijs ab vrbē su
 sis: illi em̄ duob̄ die
 bus occasiōi vacabāt.
C Pro festis susci
 perēt. i. festuos habe
 rēt z colerēt. **D** Lo
 uerfi sūt. **E** Joh. xvi.
 c. Tristitia v̄ra p̄tēt
 in gaudiū. Act. ii. g.
 Hāt apli gaudentes
 a p̄spectu p̄lij zc.

A man em̄ fili
 zc. Lenore l̄raz q̄s
 mardocheus misit iu
 deis vt festū phurim
 celebrāret / recitat hic
 auctor: recapitulans
 breuiter q̄ gesta sunt
 ab eo z bester. **A** f
 fixerūt cruci. **B** lo.
 id est cruciādos p̄ cru
 cē christi p̄dixerunt.

S sustinuerūt / iu
 dei / dū opprimeret eos
 aman. **G** mnu
 tata sūt: circa eos / p
 exaltationem mardo
 chei. **I** Sup se et
 semē suū. i. obliga
 uerūt se z posteros su
 os obfuare festū phu
 rim. Argumentū est h
 q̄ patres possunt fili
 os infra annos discre
 tionis obligare religi
 oni. Sciendū tñ / q̄ cū
 venerint ad annos / si
 volūt / possūt exire.

A p̄ud oēs interfectiōis fuit:
B z q̄rtodocio die cederē desi
 erūt: Quē p̄stituerūt esse so
 lennē: vt i eo om̄i demiceps
 tpe vacarēt epulis / gaudio
 atq̄ zuiuijs. At hi / q̄ in vrbē
 susis cedē exercuerāt: tertio
 decio z q̄rtodocimo eiusdez
 mēsis die i cederē sati sūt: q̄n
 todocimo aut die p̄cutē desi
 erunt: et idcirco eundē diē
 p̄stituere solennē epulaz at
 q̄ leticię. **H** i vero iudei / q̄ in
 oppidis nō murat / ac villis
 morabant: q̄rtū decimū diē
 mensis adar / zuiuoꝝ z gau
 dij decreuerūt: ita vt exultēt
 in eo / z mittāt sibi mutuo p
 tes epulaz z ciboz. Sc̄p̄lit
 itaq̄ mardoche^o oīa hęc: et
 l̄ris cōprehēsa misit ad iude
 os / q̄ in om̄ib̄ regl̄ puincijs
 morabant: tā in vicino posi
 tis q̄ p̄cul: vt q̄rtadecimā z
 q̄ntadecimā diē mēsis adar
 p̄ festi / susciperēt: z reuertēte
 sp̄ āno / solenni honore cele
 brarēt: qz i ipsis dieb̄ se vlti
 sūt iudei de inimicis suis: z lu
 ctus atq̄ tristitia in hilarita
 tem gaudiūq̄ cōuersi sunt:
 essentq̄ dies isti epulaz atq̄
 leticię: z mitterēt sibijnuices
 ciboz partes: z paupib̄ mu
 nuscula largirent. Suscepe
 rūtq̄ iudei i solennē ritū cū
 cta q̄ eo tpe facere cepant: z
 q̄ mardoche^o l̄ris facienda
 mādauerat. **A** man em̄ fili
 amadathi stirpis agagi / ho
 stis z aduersari^o iudeoz / co
 gitauit p̄tra eos malū / vt oc
 cideret illos atq̄ deleret: et
 misit phur / qd̄ n̄sa lingua
 v̄tā i sortē. Et postea igres
 sa ē bester ad regē: obsecrās
 vt conat^o ei^o / l̄ris regl̄riti fic
 rēt: z malū qd̄ cōtra iudeos
 cogitauerat / reuertere^t in ca
 put ei^o. Deniq̄ z ipsū z fili
 os ei^o affixerūt cruci: atq̄ ex
 illo tpe dies isti appellati sūt
 phurim. i. sortū: eo q̄ phur
 .i. fors in v̄nā missa fuerit.
 Et cūcta q̄ gesta sūt / ep̄le .i.
 libri hui^o volumine p̄tinent /
 queq̄s sustinuerūt: z q̄ dein
 cep̄s imūtata sūt / suscepērūt

iudei sup se z semē suū: z su
 per cūctos q̄ religioni eozū
 voluerāt copulari: vt nll̄ li
 ceat duos hos dies absq̄ so
 lennitate trāsigere: q̄s sc̄p̄tu
 ra testat: z certa expetūt tē
 pora ānis sibi iugiter succe
 dentib̄. Isti sūt dies q̄s nul
 la vnq̄s delebit obliuio: z p
 singulas generatiōes cūctę
 in toto orbe puincię celebra
 bāt: nec est vlla ciuitas in q̄
 dies phurim. i. sortū / nō ob
 seruent a iudeis / z ab eoz p
 gēne / q̄ bis cerimonijs ob
 ligata est. Scripserūtq̄ he
 ster regia filia abiabil z mar
 doche^o iude^o etiā sc̄dam epi
 stolā: vt om̄i studio dies ista
 solēnis sanciret in posterū.
 Et miserūt ad om̄s iudeos /
 q̄ in centū vigintiseptē puin
 cijs regl̄ assueri v̄sabant: vt
 haberēt pacē z susciperēt ve
 ritatē: obseruātes dies sorti
 um: z suo tpe cū gaudio ce
 lebrarēt sicut p̄stituerāt mar
 doche^o z bester: Et illi obser
 uāda susceperūt a se z a se
 mine suo / ieiunia atq̄ clamo
 res z sortū dies: z oīa q̄ libri
 hui^o / q̄ vocat bester / historia
 continentur. **Ca. X.**

Ex vō assuer^o om̄nē
 terrā z cūctas māris
 insulas fecit tributa
 rias: Cui^o fortitudo z iperū
 et dignitas atq̄ sublimitas
 q̄ exaltauit mardocheū: scri
 pta sūt in libris medoz atq̄
 psay: z quō mardoche^o iu
 daici generl̄ sc̄dus a rege as
 suero fuerit: z magn^o apud
 iudeos: z acceptabilis plebi
 fratrū suoz / q̄rēs bona pp̄lo
 suo: z loq̄ns ea q̄ ad pacē sui
 seminis p̄nerēt. **Q**ue ha
 bent i hebreo plenā fide ex
 pressi. **H**ęc autē q̄ sequunt
 scripta repperi in editiōne
 vulgata / q̄ grecoꝝ lingua et
 l̄ris cōtinēt: Et interim p̄st
 finē libri ferēbat hoc capitu
 lū / quōd iuxta cōsuetudinē
 nostrā obelo. i. veru q̄nd̄taum^o. Dixitq̄ mardo
 cheū: **A** deo facta sunt ista. **R**ecordat^o sū somnij
 qd̄ viderā / hęc eadē significant: nec eoz q̄c̄s irri
 tū fuit. **D**arius fons q̄ creuit in fluuiū / z in lucē

Per singulas
 generatiōes. i. tēpo
 rā successiones.
Prouicię: eccle.
Progenie. i. suc
 cessoribus.

Expositio Ca. X.

Ex vero as
 suerūt. **B**lo.
Ebrai^o q̄ ex

cilus de monte sine
 manibus / creuit i mō
 tē magnū / z impleuit
 totū mundū: **H**istori
 ali^o em̄ nō om̄nē ter
 rā tributariā fecit: qz
 nec habuit. **O** **A**ba
 ris insulas. **R**eges
 tharhis z insule / mune
 ra offerēt. **P** **T**ri
 butarias. **B**lo. **T**ri
 Reddite que sūt dei
 deo: z q̄ sunt cesari ce
 sari: **D**arth. xxij. c.
Q **M**ardoche^o
Blo. verus iude^o / nō i
 manifesta carne: s; in
 abscondito / in spiritu:
Ro. ij. d. **M**lena
 fide: vt. s. m̄bu subtra
 xerim de hebraica v̄ri
 tate: nec apposuerim
 alienū. **S** **I**n edi
 tiōe vulgata. i. i. edi
 tiōne septuaginta.

Et interim. i. iter
 hęc que sequuntur. **I**.
Dost finē libri
 que trāstuli d̄ hebreo.
Ferebat hoc ca
 pitulū: istud. i. Dixit
 q̄ mardocheus zc.
Do. i. capitulū.
Obelo. i. figura
 ad modū veru facta.
Drenotauim^o:
 ad signū q̄ non erat
 ab hebraica veritate.
Hic ē finis bester fm̄
 hebraicā veritatē. **T**ñ
 illud qd̄ seq̄t: **B** **D**i
 ritq̄ mardocheus
 zc. nō est de hebrai
 ca v̄ritate / sed additū
 est a septuaginta. **T**ñ
 aliq̄ libri nō habent **B**
 totū qd̄ modo sequit:
 nec **B**lo. exponunt il
 lud. **S**ūpsit autē **H**die
 ronim^o ista q̄ sequūt
 a trāslatiōe septuagi
 ra: z posuit hic in fine
 libri bester.

Dixitq̄ mardo
 cheū: **A** deo facta sunt ista. **R**ecordat^o sū somnij
 qd̄ viderā / hęc eadē significant: nec eoz q̄c̄s irri
 tū fuit. **D**arius fons q̄ creuit in fluuiū / z in lucē

Al. z cetera.

1. ps. 71.

A

B

C

a Duas sortes. Prima vt iudex occiderent a gentib: Se- cunda vt gētes occide- rentur a iudeis. b Uniuersis gēti- bus. i. ad malū eaz.

solēq; puerfus ē: r i aq; plu- rimas redūdauit / hester est / quā rex accepit vxorē: r vo- luit eē reginā. Duo aut dra- cones / ego sū r aman. Gen- tes q; puenerāt / hi sunt / q; co- nati sūt delere nomē iudeo- rū. Sēs aut mea / isrl est / q; clamauit ad dñm: r sal- uū fecit dñs pplm suū: liberauitq; nos d oib' mal: r fecit signa magna atq; portēta iter gētes: r dū / as sortes eē pcepit: vnā ppli dei / r alterā cūctarū gentiū. Venitq; vtraq; fors i statutū ex illo iā tpe b corā deo vniuersis gētib': r recordat' est dñs ppli sui: ac miser' hereditat' suę. Et obseruabunt di- es isti i mense adar: qrtadecima r qntadecima die eiusdē mēsis cū oī studio r gaudio in vnū cetū po- puli pgregati in cūctas deinceps generatiōes po- puli isrl.

Expof. Ca. XI. Anno qrtō regnātib' ptolemao r cleopa- tra: attulerūt dosithe- us / qui se sacerdotē r leuitici gener' ferebat / r ptolemē' si- lius ei' hāc eplam phurim: quā dixerūt interpretā eē / ly- sumachū ptolemei filiū i hie- rusalē. Hoc q; pncipiū erat in editiōe vulgata: qd nec in hebreo / nec apud vllū fert interpretatū. Anno scdo reg- nate artaxerxe maximo: p- ma die mēsis nisan / vidit sō- niū mardoche' filii iahiri / si- lij semei / filij cis / de tribu bē- iamī: hō iude' / q; habitabat i vr- be susif: vir magn' r excelsus inter pmos aule regie. Erat aut de eo numero captiuoz q; trāstulerat nabuchodo- nosor rex babylonis de hie- rusalē cū iechonia / rege iu- deę: r hoc ei' sōniū fuit. Ap- paruerūt voces r tumult' et tonitrua r terremo- tus r conturbatio sup terrā: r ecce duo dracones magni / paratiq; contra se in prelū: ad quozū cla- more cunctę cōcitate sunt nationes: vt pugnarēt contra gēte iustoz. Fuitq; dies illa tenebray et discriminis / tribulatiōnis et angustie: r ingēs for- mido super terrā. Conturbataq; est gens iustoz / timentū mala sua / r preparata ad mortē: Clama- uerūtq; ad dñm. Et illis vociferantib' / sons par- uus creuit in fluuium maximū: r in aquas pluri- mas redundauit. Lux et sol ortus est: r humiles exaltati sunt: r deuorauerunt in dtyōs. Quod cū vidisset mardocheus / et surrexisset de strato: cogi- tabat quid deus facere vellet: r fixū habebat in animo / scire cupiens quid significaret somniū.

Capitulum. XII.

Orabat aut eo tpe in aula regl cū бага thā r thares eunuchis regl / q; ianitores erāt palacij. Cūq; itellerisset cogitatiōes eoz / r curas diligē' puidis- set / didicit q; conarentur in regē artaxerxem manus mit- tere: r nūciauit sup eo regi. Qui de vtroq; habita- tione / p fessos duci iussit ad mortē. Rex aut qd gestū erat / scpsit in cōmentarijs. Sz r mardoche- rei memoriā lris tradidit. Preceptoz ei rex / vt in aula palacij moraret: dat' ei p delandē muerib'. Aman vō fili' amadathi bugē' erat glōsissim' co- rā rege: et voluit nocere mardocheo et pplō ei' p duob' eunuchis regl / q; fuerāt iterfecti. Duculq; pēniū. Quę sequūt i eo loco posita erāt / vbi scri- ptū est in volumine: Et diripuerūt bona vl sbas eoz. Quę i sola vulgata editiōe repperim'. Eplę aut hoc exemplar fuit.

Ex maxi- mus artaxerxes / ab india vsq; ethiopiaz: centū vigintiseptē puinciaz pncipib' et ducib' q; ei' ipe- rio sbiecti sūt / salutē dic. Cū plimis gentib' iparē: et vni- uersū orbē meę dicioni sub- iugassem: volui neq; abuti potētie magnitudine: s; cle- mentia et lenitate guberna- re sbiectos: vt absq; vllō ter- rore / vitā silentio transigen- tes: optata cunctū mortalib' pace fruerent. Querēte aut me a cōsiliarijs meis / quō b possēt ipleri: vn' q; sapiētia et fide ceteros pcellerat / et erat post regē scds / aman noie: idicauit mibi i to- to orbe terraz pplm esse dispersū / q; nouis vteret legib': r i omniū gentiū faciēs psuetudinē regū iussa ptēneret: et vniuersaz p cordiā nationū sua dissensione violaret. Qd cū didicissem' vidētes vnā gēte rebellē aduersuz oē hoim gen' / pneris vt legib' / nrīsq; iussionib' iure / et turbare subie- ctaz nob' puinciaz pacē atq; p cordiā: iussim' vt qscūq; aman / q; oib' puincijs pposit' ē et scds a rege: et quē pns loco colim' / mōstrauerit: cū pu- gib' ac liber' deleant ab inimic' suis: nullusq; eo- rū misereat / qrtadecia die duodecimi mēsis adar anni pntē: vt nefarij hoies vno die ad inferos descēdētes / reddāt impio nro pacē quā turbauē- rāt. Hūc usq; exemplar eplę. Quę sequūt post eū locū / scpta reppi: vbi legit: Mardoche' mar- doche' / fecit oia q; ei mādauerat hester. Nec tñ ha- bēt in hebraico: et apud nullū penit' serunt iter- pretū. Mardoche' aut depcat' est dñm / memor oim opm ei' et dixit: Domine dñe / rex oipotēs: in

Expof. Ca. XII. Orabat au- te: p delandē muerib': vt p oi- lectiōe q; dilexit eū / p- monens eū de pdiū / none ianitor: in eo lo- co. s. ij. d.

Expof. Ca. XIII. Ex maximo artaxerxes. Stud fuit ex- emplar eplę / quā mi- sit amā ex noie regis p iterfectiōe iudeoz. In pns loco co- lim' . i. veneramur. Quartadecia die: r etiā ternadecia extra susif. Duc usq; extēplā. Ser- ba sūt Hieronymi. p Reppi: i septua- gita. q; mādauē- rat. s. iij. d. r Mardochē aut rē. Dic ponit oio mardochei. s. Dñe dñe: Semi- nat ex affectu.

Al. scriptum.

s. 10. c.

Orabat aut eo tpe in aula regl cū бага thā r thares eunuchis regl / q; ianitores erāt palacij. Cūq; itellerisset cogitatiōes eoz / r curas diligē' puidis- set / didicit q; conarentur in regē artaxerxem manus mit- tere: r nūciauit sup eo regi. Qui de vtroq; habita- tione / p fessos duci iussit ad mortē. Rex aut qd gestū erat / scpsit in cōmentarijs. Sz r mardoche- rei memoriā lris tradidit. Preceptoz ei rex / vt in aula palacij moraret: dat' ei p delandē muerib'. Aman vō fili' amadathi bugē' erat glōsissim' co- rā rege: et voluit nocere mardocheo et pplō ei' p duob' eunuchis regl / q; fuerāt iterfecti. Duculq; pēniū. Quę sequūt i eo loco posita erāt / vbi scri- ptū est in volumine: Et diripuerūt bona vl sbas eoz. Quę i sola vulgata editiōe repperim'. Eplę aut hoc exemplar fuit.

dicione em tua cuncta sunt posita: et non est qui possit tui resistere voluntati: si decreueris saluare israel. Tu fecisti celum et terram: et quicquid celi abitu pertinet. Dominus omnium est: nec est qui resistat maiestati tue. Cuncta nosti et scis: quia non pro superbia et contumelia et aliquid glorie cupiditate fecerim: sed ut non adorare amam superbiissimum: Libertem enim pro salute israel: etiam vestigia pedum eius de osculari parat esse: si timui ne honorem dei mei transferre in hominem: et ne quem adorare: excepto deo meo. Et nunc dominus rex de abraam miserere populo tuo: quia voluit nos inimici nostri perdere: et hereditatem tuam delere. Ne despicias partem tuam quam redemisti de egypto. Exaudi deprecationem meam: et propitius esto sorti et funiculo tuo: et uerte luctum nostrum in gaudium: ut uiuentes laudemus nomen tuum dominus: et ne claudas ora te canentium. **Dis** quia israel pari mente et obsecratione clamauit ad dominum: eo quod eis certa mors impenderet. **Ca. XIII.**

A **Exposi. Ca. XIII.**
H Ester quae regina regum solitaria. **Solitaria** dicitur quia se debet solitari. **Signum superbie** dicitur quia diadema dicitur superbia diadematis. **Silentium** dicitur quia in mysterio quod celo esse captiua et iudea.

H Ester quae regina regum agit ad dominum: pauens periculum quod iminebat. Cumque deposuisset vestes regias: sicut et luctum apta indumenta suscepit: et per unguentis variis cinere et stercore impleuit caput: et corpus suum humiliavit ieiunijs: omniaque loca in quibus ante letari consueuerat: crinibus laceratione compleuit:

et deprecabatur dominum deum israel dicens: Domine mihi qui rex non es solus: adiuua me solitaria: et cuius propter te nullus auxiliator est alius: Periculum meum in manibus meis est. Audiuisti a patre meo quod tu dominus tulisses israel de cunctis gentibus: et patres nostros ex omnibus retro maioribus suis: ut possideres hereditatem sempiternam: fecistique eis sicut locutus es. Peccauimus in conspectu tuo: et ideo tradidisti nos in manus inimicorum nostrorum: Coluimus enim deos eorum. Iustus es domine: Et nunc non eis sufficit quod durissima nos opprimunt seruitute: sed robur manuum suarum idolorum potentie deputantes: uoluit tua mutare permissa: et delere hereditatem tuam: et claudere ora te laudantium: atque extinguere gloriam templi et altarum tuorum: ut aperiant ora gentium: et laudent idolorum fortitudinem: et indicent carnalem regem in sempiternum. Ne tradas dominus sceptrum tuum his qui non sunt: ne rideant ad ruinam nostram: sed uerte consilium eorum super eos: et eum qui in nos cepit sequi: disperde. Ad mentem dominus et ostende te nobis in tempore tribulationis nostrae: et mihi da fiduciam dominus rex deorum et uniuersae potestatis: tribue sermonem compositum in ore meo in conspectu leonum: et transfer cor illius in odium hostium nostrorum: ut et ipse peccat: et ceteri qui ei consueuerunt. Nos autem libera in manu tua: et adiuua me ancillam tuam: nullum alium auxiliium habentem nisi te dominus: qui habes omnium scientiam: et nosti quia oderrim gloriam unquam: et detester cubile incircumcisorum et omnes alienigenae. Tu scis necessitatem meam: quia abominaber signum superbie et glorie meae: quod est super caput meum in diebus ostentationis meae: et detester illud quasi pannum menstruatam: et non portem in diebus si-

B **Exposi. Ca. XIII.**
H Ester quae regina regum agit ad dominum: pauens periculum quod iminebat. Cumque deposuisset vestes regias: sicut et luctum apta indumenta suscepit: et per unguentis variis cinere et stercore impleuit caput: et corpus suum humiliavit ieiunijs: omniaque loca in quibus ante letari consueuerat: crinibus laceratione compleuit:

C **Exposi. Ca. XIII.**
H Ester quae regina regum agit ad dominum: pauens periculum quod iminebat. Cumque deposuisset vestes regias: sicut et luctum apta indumenta suscepit: et per unguentis variis cinere et stercore impleuit caput: et corpus suum humiliavit ieiunijs: omniaque loca in quibus ante letari consueuerat: crinibus laceratione compleuit:

B **Exposi. Ca. XIII.**
H Ester quae regina regum agit ad dominum: pauens periculum quod iminebat. Cumque deposuisset vestes regias: sicut et luctum apta indumenta suscepit: et per unguentis variis cinere et stercore impleuit caput: et corpus suum humiliavit ieiunijs: omniaque loca in quibus ante letari consueuerat: crinibus laceratione compleuit:

lentij mei: et quod non comederim in mensa aman: nec mihi placuerit primum regis: et non biberim uinum libaminum: et nunquam letata sit ancilla tua: ex quo huc translata sum usque in presentem diem: nisi in te domine de abraam. **De** fortiter super omnes: exaudi et uocem eorum qui nullam aliam spem habent: et libera nos de manu inimicorum: et erue me a timore meo. **Ca. XV.**

H **Exposi. Ca. XV.**
H Ester quae addita repperi in editione vulgata. Et mandauit ei (haud dubium quin hester mardocheus) ut ingrederetur ad regem: et rogaret pro populo suo et pro patria sua. Ademor esto iquit dierum humilitatis tuae: quod nutrita sis in manu mea: quia amman scilicet a rege locutus est contra nos in morte: et tu in uocem domini et loquere regi pro nobis: et libera nos de morte.

H **Exposi. Ca. XV.**
H Ester quae addita repperi in editione vulgata. Et mandauit ei (haud dubium quin hester mardocheus) ut ingrederetur ad regem: et rogaret pro populo suo et pro patria sua. Ademor esto iquit dierum humilitatis tuae: quod nutrita sis in manu mea: quia amman scilicet a rege locutus est contra nos in morte: et tu in uocem domini et loquere regi pro nobis: et libera nos de morte. **Hec** non et ista quae subdita sunt in editione vulgata repperi. Die autem tertio deposuit vestimenta humilitatis suae: et circumdata est gloria sua. Cumque regio fulgeret habitu: et inuocasset omnem rectorem et saluatore deum: assumpsit duas famulas: et super unam quidem innitebatur quasi pro delictis: et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens: altera autem famularum sequebatur dominam: defluentia in humum indumenta sustentans. Ipsa autem roseo uultu colore perfusa: et gratulacientibus oculis tristis celabat animum: et nimio timore contractum. Ingressa igitur cuncta per ordinem ostia: stetit contra regem: ubi ille residebat super solium regni sui: indutus vestibus regis: auroque fulgens et preciosis lapidibus: eratque terribilis aspectu. Cumque eleuasset faciem: et ardentibus oculis furore pectorum indicasset: regina corruit: et in pallore colore mutato: lassata super ancillulam reclinauit caput. Conuertitque de spiritu regis in mansuetudinem: et festinus ac metuens exiliuit de solio: et sustentans eam uenis suis donec rediret ad se: his uerbis blandiebat: Quid habes hester: Ego sum frater tuus: noli metuere: non morieris: non enim pro te: sed pro omnibus haec lex constituta est. Accede igitur et tange sceptrum. Cumque illa reticeret: tulit auream uirgam: et posuit super collum eius: et osculatus est eam: et ait: Cur mihi non loqueris? Quae respondit: Uidi te dominus quasi angelum dei: et turbatus est cor meum pro timore glorie tuae: Valde enim mirabilis es dominus: et facies tua plena est gratiarum. Cumque loqueretur rursum corruit: et pene exanimata est. Rex autem turbatus: et omnes ministri eius solabantur eum. Exemplar epistolae regis artaxerxis: quam pro iudeis ad totas regni sui prouincias misit: quod et ipsum in hebraico volumine non habet.

A **Exposi. Ca. XV.**
H Ester quae addita repperi in editione vulgata. Et mandauit ei (haud dubium quin hester mardocheus) ut ingrederetur ad regem: et rogaret pro populo suo et pro patria sua. Ademor esto iquit dierum humilitatis tuae: quod nutrita sis in manu mea: quia amman scilicet a rege locutus est contra nos in morte: et tu in uocem domini et loquere regi pro nobis: et libera nos de morte. **Hec** non et ista quae subdita sunt in editione vulgata repperi. Die autem tertio deposuit vestimenta humilitatis suae: et circumdata est gloria sua. Cumque regio fulgeret habitu: et inuocasset omnem rectorem et saluatore deum: assumpsit duas famulas: et super unam quidem innitebatur quasi pro delictis: et nimia teneritudine corpus suum ferre non sustinens: altera autem famularum sequebatur dominam: defluentia in humum indumenta sustentans. Ipsa autem roseo uultu colore perfusa: et gratulacientibus oculis tristis celabat animum: et nimio timore contractum. Ingressa igitur cuncta per ordinem ostia: stetit contra regem: ubi ille residebat super solium regni sui: indutus vestibus regis: auroque fulgens et preciosis lapidibus: eratque terribilis aspectu. Cumque eleuasset faciem: et ardentibus oculis furore pectorum indicasset: regina corruit: et in pallore colore mutato: lassata super ancillulam reclinauit caput. Conuertitque de spiritu regis in mansuetudinem: et festinus ac metuens exiliuit de solio: et sustentans eam uenis suis donec rediret ad se: his uerbis blandiebat: Quid habes hester: Ego sum frater tuus: noli metuere: non morieris: non enim pro te: sed pro omnibus haec lex constituta est. Accede igitur et tange sceptrum. Cumque illa reticeret: tulit auream uirgam: et posuit super collum eius: et osculatus est eam: et ait: Cur mihi non loqueris? Quae respondit: Uidi te dominus quasi angelum dei: et turbatus est cor meum pro timore glorie tuae: Valde enim mirabilis es dominus: et facies tua plena est gratiarum. Cumque loqueretur rursum corruit: et pene exanimata est. Rex autem turbatus: et omnes ministri eius solabantur eum. Exemplar epistolae regis artaxerxis: quam pro iudeis ad totas regni sui prouincias misit: quod et ipsum in hebraico volumine non habet.

Al. precem

Al. tresumpsit uerimenta ornatus sui.

s. s. a.

Al. thobus.

Seci. 35. b.

Al. cam.

Exposi. Ca. XVI.

Ex magnis artaxerxes et alicuius... nictulis .i. calumnijs. Aliqui libri habent: cunctulis: qui sunt meatus subterranei .i. occultationibus medacio / ru. b. Gente macedo .i. p. ditor: Tales enim sunt macedones. nec erat aman macedo genere: immo a malechita: vt dicitur est s. iij. b. Dicit autem aio z gente macedo: qz illi cu pgenie sua rex pditionis arguit. Vel forte parces ei descendat de macedonibus: z nihilominus erat amalechite. c. Sanguine .i. genere. d. Apellatio .i. aman. e. Inter ceteros dies festos: scilicet.

AL. tuniculis.

Explicit expositio dñi Iugonis sup li / bium Hester.

decipiunt. Que res z ex veteribus pbaf historijs: z ex his que geruntur quotidie: quomodo malis qruanda suggestionibus / regu studia deprauent: Un puidendū est paci omnium puinciaru. Nec putare debet si diuersa iubeamus: ex animi nostri venire leuitate: s. p. qlitate z necessitate temporu / vt reipublice possit vtilitas ferre sententia. Et vt manifestu qd dicim intelligatis: Aman filius amadathi: z aio z gente macedo: alienusqz a p. f. sanguine: z pietate nostra sua crudelitate comaculas / peregrinu a nobis susceptus est: z tanta in se expertu humanitate / vt pater noster vocaret: z adoraret ab omnibus post regē scdus: Qui in tantu arrogantie tumore / sublatu est: vt regno nos priuare nitere z spu. Ma mardocheu cui fide z bnificijs viuim: z confortē regni nostri hester / cu omni gente sua / nouis quibusda atqz inauditu machinis expetiuit i morte: hoc cogitas / vt illis interfectu / insidiaret nostre solitudinē: z regnu psaru trasseret in macedonas. Nos aut a pessimo mortaliu / iudeos neci destinatōs / i nulla penit culpa repperim: s. ecōtrario iustis vtetes legib / z filios altissimi z maximi spqz viuentis dei: cui bnificio z patribus nris z nobis regnu est traditu / z vsqz hodie custodit. Un eas lras qz sub nomine nro ille direxerat / sciatis esse irritas. Pro quo scelere an portas hui vrbis .i. susis: z ipse q machinat est / z ois cognatio eius / pendet i patibulis: nō nobis / s. deo ei reddete qd meruit. Hoc aut edictu qd nūc mittim / in cūctis vrbibus pponat: vt liceat iudeis vti legibus suis. Quibus debet esse adminiculo: vt eos q se ad ne-

AL. subleuat.

s. 2. d.

s. 7. d.

Capitulum. XVI.

Ex magnis artaxerxes ab india vsqz e / thiopiā: centu vigintisepte puinciaru ducibus ac principibus / q nostre iustioni obediunt: salutē dic. Ad tibi bonitate principu z honore qui i eos collat est / abusi sunt in supbia: z nō solū subiectos regib nitunt opprimere: sed datā sibi gloriā nō ferentes / in ipsos qui dederunt molunt insidias. Nec contenti sunt grās nō agere bnificijs / z humanitatis in se iura violare: sed dei qz cūcta cernent / arbitrant se posse fugere sententiā. Et i tantu vesanie prumpit: vt eos q credita sibi officia diligent obseruāt: et ita cuncta agūt vt omnium laude sint digni: mendacioz / funiculis conē subuertere: dū aures principu simplices z ex sua natura alios estimātes / callida fraude

cē eoz parauerant possunt iterficere / tertiadecima die mensis duodecimi / qui vocat adar. Hāc enim diē omnipotēs deus meror et luctus / eis vertit in gaudiū. Un z vos iter ceteros dies festos hāc habetote diē: z celebrate eā cū ois leticia: vt et i posteru cognoscant oīs q fideliter persis obediunt / dignā pro fide recipere mercedē: qui aut insidiantur regno eoz / perire pro scelere. Omnis aut puincia z ciuitas que noluerit solennitatis huius esse particeps / gladio et igne pereat: z sic deleatur / vt nō solū hominibus: sed etiā bestijs in via sit in sempiternū pro exemplo contemptus z inobedientie.

Explicit liber Hester.

Reuerendissimi in christo p. ris z dñi dñi Iugonis zc. Cardinalis: in Postillam super libru Job / Prologus.

L

Exig. Osee. xi. b. In funiculis adā trabā eos i vinculo charitatis. Funiculos adē vocat. p. p. penas tpales / z miseras corporales: qd trahit dñs pctores ad se. Dulcos enim pdit / p. p. p. aduersitas ad deū trahit: vt pater in manasse filio ezechie. ij. Paral. xxxij. b. Et i paulo Act. ix. b. que cecitas hūiliauit / z hūilitas exaltauit. Et in filio p. digo: q accepta substantia sua / rececit a patre: sed famis re / uocauit ad patrē: Luc. xv. c. Vincula charitatis dicit p. dei beneficia / tā spūalia qz tpalia: quibus dñs multos qz forte aduersitas deijceret / ad se trahit. Ad attendēs ecclesia diligēt p. p. tractu dicit in Cant. i. a. Trahe me post tei nō post tua: vt quidā / qui nō deū / sed que dei sunt sequuntur z amant. De quibus Aug. Ue illis qui diligunt nutus tuos pro te. Et roqz modo tractus fuit iob: que dominus qd bonozū affluentia dorauit: postea tot z tantis miserijs flagellauit: tandem propter virile patientiam eidē duplicia restaurauit. Propter qd dicit Jacob. viij. b. Sufferentiā iob audistis: z finē domini vidistis: Qui nō per sanguinē bircorum aut vitulozū / sed per propriū sanguinē semel introiuit in sancta / eterna redemptiōe inuēta. Un Luc. xxiij. d. Sic oportuit christum pati: z ita intrare in gloriā suā. Ideo ad confutandā nostram impudentiā / homo gentilis / homo sine lege. s. iob / deducitur in exemplū: vt nostra / qui sub lege sumus: immo sub gratia / prauitas confundat. Un Ecl. xxiij. a. Erubescē sidon ait mare .i. ait gentilitas christianis. In sidone nāqz christiana stabilitas: in mari / vita gentiliū designatur. Erubescere igit debet sidon a mari: quia ex vita gentiliū / vita christianozū redarguit: z ex vita secularium vita religiosozum multipliciter condemnatur. Un Ezech. xvj. f. ait de hierusalem: Iustificasti fofores tuas in omnibus abominationibus tuis. Scrip. est igitur liber iob: vt eius patientiā imitemur: ac finem patientie consideremus: consideratūqz per patientiam consequamur. Sic enim scriptū est: Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei: Act. xiiij. d. Et in Ps. Transiuimus per ignem et aquā: z eduxisti nos in refrigeriū. Ad qd igit scriptus fuit liber iste / pater: vt. s. patientiā iob imitaret: finē p. p. sequatur. Quis aut scpsit libru istu / solet qri. Et dicit qdā q moy / sel: qdā q aliq. ex p. p. b. is: qdā q ipse iob: s. nescit qz eoz. Un Greg. Quis hęc scripserit / supflue querit: qz spūscitū hęc scripsit / qui scribenda dicitur. Cū igit rē agnoscam: z auctozē spūscitū teneamus: cū scriptozē qrimus: quid aliud agimus / nisi legentes lras / de calamo pcontamur: Arbitrari tñ verius possumus / q consummate victorie gesta narrauit / qui spiritualis pugne certamina sustinuit: De se tñ quā si de alio loquitur: sicut moyses Numeri. xij. a. Erat inquit

De b. 3. a.

Ps. 6.

Prologus... in christo p. ris z dñi dñi Iugonis zc. Cardinalis: in Postillam super libru Job / Prologus. Exig. Osee. xi. b. In funiculis adā trabā eos i vinculo charitatis. Funiculos adē vocat. p. p. penas tpales / z miseras corporales: qd trahit dñs pctores ad se. Dulcos enim pdit / p. p. p. aduersitas ad deū trahit: vt pater in manasse filio ezechie. ij. Paral. xxxij. b. Et i paulo Act. ix. b. que cecitas hūiliauit / z hūilitas exaltauit. Et in filio p. digo: q accepta substantia sua / rececit a patre: sed famis re / uocauit ad patrē: Luc. xv. c. Vincula charitatis dicit p. dei beneficia / tā spūalia qz tpalia: quibus dñs multos qz forte aduersitas deijceret / ad se trahit. Ad attendēs ecclesia diligēt p. p. tractu dicit in Cant. i. a. Trahe me post tei nō post tua: vt quidā / qui nō deū / sed que dei sunt sequuntur z amant. De quibus Aug. Ue illis qui diligunt nutus tuos pro te. Et roqz modo tractus fuit iob: que dominus qd bonozū affluentia dorauit: postea tot z tantis miserijs flagellauit: tandem propter virile patientiam eidē duplicia restaurauit. Propter qd dicit Jacob. viij. b. Sufferentiā iob audistis: z finē domini vidistis: Qui nō per sanguinē bircorum aut vitulozū / sed per propriū sanguinē semel introiuit in sancta / eterna redemptiōe inuēta. Un Luc. xxiij. d. Sic oportuit christum pati: z ita intrare in gloriā suā. Ideo ad confutandā nostram impudentiā / homo gentilis / homo sine lege. s. iob / deducitur in exemplū: vt nostra / qui sub lege sumus: immo sub gratia / prauitas confundat. Un Ecl. xxiij. a. Erubescē sidon ait mare .i. ait gentilitas christianis. In sidone nāqz christiana stabilitas: in mari / vita gentiliū designatur. Erubescere igit debet sidon a mari: quia ex vita gentiliū / vita christianozū redarguit: z ex vita secularium vita religiosozum multipliciter condemnatur. Un Ezech. xvj. f. ait de hierusalem: Iustificasti fofores tuas in omnibus abominationibus tuis. Scrip. est igitur liber iob: vt eius patientiā imitemur: ac finem patientie consideremus: consideratūqz per patientiam consequamur. Sic enim scriptū est: Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei: Act. xiiij. d. Et in Ps. Transiuimus per ignem et aquā: z eduxisti nos in refrigeriū. Ad qd igit scriptus fuit liber iste / pater: vt. s. patientiā iob imitaret: finē p. p. sequatur. Quis aut scpsit libru istu / solet qri. Et dicit qdā q moy / sel: qdā q aliq. ex p. p. b. is: qdā q ipse iob: s. nescit qz eoz. Un Greg. Quis hęc scripserit / supflue querit: qz spūscitū hęc scripsit / qui scribenda dicitur. Cū igit rē agnoscam: z auctozē spūscitū teneamus: cū scriptozē qrimus: quid aliud agimus / nisi legentes lras / de calamo pcontamur: Arbitrari tñ verius possumus / q consummate victorie gesta narrauit / qui spiritualis pugne certamina sustinuit: De se tñ quā si de alio loquitur: sicut moyses Numeri. xij. a. Erat inquit